Ἔτος Δ', Περιοδος Δεύτερα — Ἀθηναι 20 Ἰουνιου 1887 — Αριθ. 21

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΓΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἔναντι τοῦ Κήπου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ Μάνης καὶ Μανιατῶν, ὑπὸ Π. Κ.
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΛΟΝΔΙΝΟΥ: Ἐν οἶδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα, ὑπὸ Γ. Π.
ΠΟΙΗΣΙΣ: Εἰς Ἄλγος, ὑπὸ Ἀχιλλέως Παράσχου. **Αἱ γυναῖκες τοῦ Σαικσπήρου**, ὑπὸ Taine. (Μετάφρασις Ἀλ.).
ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ: **Τὸ ἄλσος τοῦ Βασιλέως**. Ἐκ τῶν τοῦ Hephele (Μετάφρ. Π. Γ. Μ).
ΑΝΑΛΕΚΤΑ.
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ: **Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ζωόφιλοι**.

Ἐν τῷ **ΑΕΛΤΙΩ**. Ἡμερολόγιον. — Ἑορταὶ τῆς ἑβδομάδος. — Μικραὶ εἰδήσεις. — Ἰδιαίτερα γράμματα. — Νέα βιβλία. — Ἀγγελίαι.
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ. Μαργαρίτα τῆς Κας Em. de Girardin.

ΠΕΡΙ ΜΑΝΗΣ ΚΑΙ ΜΑΝΙΑΤΩΝ

Ἀγαπητέ μοι φίλε,

Ἀνέγνων ἐσχάτως ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῶν Ἀθηνῶν ἀνυπόστατα καὶ παράδοξα πράγματα περὶ τε τῆς Μάνης καὶ τῶν Μανιατῶν. Οἱ ἀγαθοί συνάδελφοί σου, ἀπὸ τοῦ καρατομηθέντος Δικαιόπουλου ἀφορμὴν λαβόντες, ἔγραψαν περὶ Λακωνικῶν ἐθίμων ἄρρητ' ἀθέμιτα, κατὰ τὸ ἀρχαῖον λόγιον, παρέστησαν δὲ τοὺς Μανιάτας, ὡς θηρία ἄγρια, ἀπρόσιτα, ἀνήλεῆ, ὀρεγόμενα λαιμάργως ἀνθρωπίνης σαρκὸς καὶ αἰσθανόμενα δίψαν αἵματος. Ἀπέδειξαν δὲ ἐκ τῶν γραφομένων ὅτι γινώσκουσι τὴν Μάνην ὀλιγώτερον τῆς Σινικῆς ἢ τῆς Παταγωνίας.

Μανιάτης ἐκ καταγωγῆς, ἀρτίως δὲ διελθὼν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Γυθείου καὶ Οἰτύλου, κρίνω προσῆκον, ἅμα καὶ ὠφέλιμον, νὰ μεταβιβάσω ὑμῖν ἐν συντόμῳ μέρος τῶν ἐντυπώσεων καὶ τῶν ἀπομνημονευμάτων ταξειδίου πολυειδῶς εὐαρέστου, πιστεύων ὅτι θὰ παράσχω τοιούτῳ τρόπῳ τοῖς ἀναγνώσταις τῆς καλῆς *Ἑβδομάδος* εὐάρεστον καὶ χρήσιμον ἀνάγνωσμα, ἀπαλλάσσον αὐτοὺς πολλῶν πλανῶν καὶ προλήψεων.

Ξένοι καὶ Ἕλληνες ἐξ ἴσου, συγκεχυμένας, ἢ μᾶλλον ὁλοτελῶς ἐσφαλμένας ἔχοντες περὶ Μάνης ἰδέας, ἀδικοῦσιν ὑπ' ἀγνοίας τὸν ἄριστον ἴσως τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Πόσον ὅμως διάφορος φαίνεται ἡ ἐθνολογικὴ τῶν Λακώνων εἰκὼν εἰς τὸν ἐρευνῶντα αὐτὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς! Ὁ περιοδεύων τὴν Λακωνικὴν ἀπολαύει πλήρους ἀσφαλείας, ὅσον οὐδαμοῦ ἄλλοθι, οὐδεμίαν οὐδέποτε αἰσθανόμενος ἀνάγκην κυβερνητικῆς προστασίας. Ξένος ὢν ἐν χώρᾳ ἀγνώστῳ, διατρέχει ὄρη, χαράδρας, ἐρήμους ἢ θελκτικὰς παραλίας πάντη ἀνύποπτος. Συναντᾷ πανταχοῦ χεῖλη μειδιῶντα, στέγας παροιμιωδῶς φιλοξένους, ἀγνότητα βίου καὶ ἠθῶν, λαὸν γενναῖον, ὑπερήφανον, ἐργατικὸν καὶ κόσμιον, καυχώμενον δικαίως ἐπὶ καταγωγῇ καὶ εὐγενείᾳ αἵματος, φιλόθρησκον μέχρι προλήψεων, ὑπολαμβάνοντα τὸν ξένον ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον πρόσωπον, προσηνῆ καὶ προστατευτικὸν ὑπὲρ τοῦ ἀσθενοῦς, ἕτοιμον δὲ πάντοτε νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς τιμῆς. Ποῦ τῆς Ἑλλάδος διακρίνει ὁ ξένος τοιαῦτα αἰσθήματα, τοιούτων τρόπων εὐγένειαν καὶ βίου χρηστότητα; Κατ' ἐξοχὴν δὲ τῆς προσωπικῆς καὶ τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς τὸ αἴσθημα διακρίνει ὑπερόχως τὸν χαρακτῆρα τοῦ λακωνικοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τῆς τιμῆς δέ, ὡς ἀπ' ἀκενώτου πηγῆς, πηγάζουσιν αἱ λοιπαὶ αὐτοῦ ἀρεταί, ἡ ἀγνότης τῶν οἰκογενειακῶν ἠθῶν καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, ἡ πρὸς τοὺς ξένους ἐπιείκεια καὶ ἡ ἀπαράμιλλος φιλοξενία, ἡ πίστις πρὸς τὴν φιλίαν, ἡ εἰλικρίνεια καὶ τὸ γενναῖον, ἡ σπάνις τῶν ἀτιμωτικῶν ἐγκλημάτων καὶ αὐτὸ τὸ ἔθιμον τῶν οἰκογενειακῶν ἀντεκδικήσεων. Ἀρίστην ἰδίως θέσιν κατέχει ἐν Μάνῃ ἡ γυνή, ἀπεριορίστου ἀπολαύουσα ἐλευθερίας, ἀσφαλὴς κατὰ πᾶσης βίας ἢ προσβολῆς, διατηροῦσα δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῆς ἀκηλίδωτον.

Συνείδησιν δὲ βαθεῖαν τῆς τιμῆς ἔχουσα, προστατεύει αὐτὴ ἑαυτήν, αἴρει δὲ ἀφ' ἑαυτῆς πᾶσαν ὑπόνοιαν διὰ τῆς ἀπεριττου ἀγνότητος καὶ τῆς φυσικῆς ἀφελείας. Βιασμοὶ ἑπομένως δὲν ὑπάρχουσιν ἐν Μάνῃ, οὐδὲ ἀπαγωγαὶ γυναικῶν, οὐδὲ ἄνδρες ὑβρισταὶ καὶ γυναῖκες ἐπιρρεπεῖς πρὸς τὴν ἀκολασίαν. Ἐλλείπουσι προσέτι αὐτόθι τὰ ἐγκλήματα τῆς κλοπῆς, τῆς ζωοκλοπῆς, τῆς λῃστείας, πᾶν ἔγκλημα ἀτιμάζον τὸν δράσοντα, καὶ μόνον ἐπικρατεῖ ὁ φόνος, παραγόμενος ἐκ τοῦ ἐθίμου τῶν οἰκογενειακῶν ἀντεκδικήσεων. Πλανῶνται ὅμως οἰκτρῶς οἱ πιστεύοντες, ὅτι τοὺς φόνους προκαλεῖ ἡ ἐκδίκησις· τούτους προκαλεῖ κυρίως ἡ ἰδέα τῆς τιμῆς. Ἀναρχία διηνεκής, ἐπ' αἰῶνας κρατήσασα, παραδόσεις δὲ φυλετικαὶ καὶ χαρακτὴρ παρήγαγον ἔθιμα, τὰ ὁποῖα εὐκόλως δὲν ἐγκαταλείπονται. Αἱ οἰκογένειαι, ἢ γενεαί, ἀγωνιζόμεναι περὶ ὑπάρξεως, ἐκόλασαν διὰ τῶν ἐθίμων τὰ δεινὰ τῆς ἀναρχίας, ἐδημιούργησαν κατ' ἰδίαν συνοικίας καὶ χώρια, ἀπετέλεσαν, οὕτως εἰπεῖν, μικρὰ ἔθνάρια, διεπόμενα ὑπὸ ἐθίμων, κοινῶς ἀνεγνωρισμένων, ἔχοντά δέ, αὐτὸ τοῦτο, διεθνὲς δίκαιον, κανονίζον τὸν πόλεμον καὶ τὴν εἰρήνην, τὰς ἐν γένει σχέσεις μεταξὺ τῶν διαμαχομένων γενεῶν. Οὕτω δὲ συνέβη πανταχοῦ, ὅπου παρόμοιος ὑπῆρξε κοινωνικὸς βίος, παρὰ τοῖς Ἀλβανοῖς καὶ τοῖς Ἄραψιν, ἐν Σκωτίᾳ κατ' ἐν Κορσικῇ. Ἡ ὕβρις παρὰ τοῖς Μανιάταις ἀποπλύνεται διὰ τοῦ αἵματος, ἡ προσβληθεῖσα τιμὴ ἀνακτᾶται διὰ τῶν ἀνθρωποθυσιῶν καὶ ἡ τρωθεῖσα οἰκογενειακὴ ὑπόληψις ἀπαιτεῖ πρὸς ἐπούλωσιν αἷμα ἀντὶ αἵματος· ἄλλως, ἡ οἰκογένεια δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν θέσιν αὐτῆς ἀπέναντι τῆς κοινῆς συνειδήσεως. Ὡς τὰ ἔθνη κηρύττουσι πόλεμον χάριν τῆς τιμῆς, ἢ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, ἢ τοῦ προσβληθέντος ὑπηκόου, οὕτω καὶ αἱ γενεαὶ τῆς Μάνης, μικροσκοπικὰ αὗται ἔθνάρια, κηρύττουσι κατ' ἀλλήλων τὸν πόλεμον. Οἱ ἀδικήσαντες συνήθως ἀμύνονται κρυπτόμενοι, καὶ οἱ ἀδικηθέντες φονεύουσι πάντα συγγενῆ αὐτῶν ἐξ αἵματος, οὐχὶ ἐκ κηδεστίας. Ὅπου ἂν συναντήσωσιν αὐτοὺς κατ' ἰδίαν, τοὺς φονεύουσι, καί, μὴ δυνάμενοι νὰ διαπράξωσι τὸν φόνον κατὰ κρυπτομένων ἐκ τοῦ φανεροῦ, φονεύουσιν ἐξ ἐνεδρῶν. Διαπράττουσι φόνον πράγματι, ὄχι δολοφονίαν, ἐπειδὴ οἱ φονευόμενοι, γινώσκοντες ὅτι ὀφείλουσιν αἷμα, φυλάσσονται ἐπιμελῶς. Ἱερὰν δεύτερον ὑπολαμβάνοντες τὸ τελούμενον ἔγκλημα οἰκογενειακὴν ὑποχρέωσιν, καθῆκον ἐπιβεβλημένον καὶ δικαίωμα, ἀγῶνα τιμῆς, ὑπ' οὐδενὸς οὐδέποτε ἀναχαιτίζονται. Ἡ λαιμητόμος οὐδεμίαν προξενεῖ αὐτοῖς ἐντύπωσιν, οἱ δὲ νόμοι, οὓς ἄλλως σέβουσι θρησκευτικῶς ὑπὲρ πάντας τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἡ ἐξουσία εἰσὶν ἀνίσχυροι ἀπέναντι τοῦ ἐθίμου τῶν οἰκογενειακῶν ἀντεκδικήσεων. Μόνον δὲ τὰ ἔθιμά εἰσιν ἰσχυρά. Οἱ ἀδικοῦντες πορεύονται ἐλευθέρως μόνον καὶ ἀφόβως, λαμβάνοντες συνοδὸν τὸν *ξεβγαλτὴν* καλούμενον, τιθέμενοι τοῦτέστιν ὑπὸ τὴν προστασίαν ἄλλης γενεᾶς, ἢ ἐξομαλίζοντες τὰς ἔριδας διὰ τοῦ *ψυχικοῦ*. Τὸ *ψυχικὸν* εἶνε συνθήκη εἰρήνης, ἣν οὐδέποτε οἱ Μανιᾶται παρέβησαν ἢ κατεπάτησαν. Μόνη δὲ τῶν Μιχαλακιάνων ἡ οἰκογένεια ἀπετέλεσέ ποτε, ὡς φαίνεται, τοιαύτην παράβασιν, ἔκτοτε δὲ τὸ «ἀπιστία Μιχαλακιάνικη» κατέστη παροιμία ἄκρας δυσφημίας. Διὰ τοῦ *ψυχικοῦ* δὲ οἱ ἀδικηθέντες οὐ μόνον συγχωροῦσι τοὺς ἀδικήσαντας ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ ὑπερασπίζουσιν αὐτοὺς εἰλικρινῶς, καθιστῶσι δὲ τὸν φονέα οἱονεὶ πνευματικὸν ἀδελφὸν καὶ συγγενῆ. Ἕνεκεν, ἐν τούτοις, αὐτοῦ τοῦ ἐθίμου τῶν οἰκογενειακῶν ἀντεκδικήσεων φόνοι συμβαίνουσιν ἐν Μάνῃ σχετικῶς ἐλάχιστοι, καὶ ἤδη τάξις, ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια ἐπικρατοῦσι σχεδὸν πανταχοῦ. Οἱ Λάκωνες δὲν φονεύονται, ὡς ἀλλαχοῦ, εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἐκ μέθης ἢ διὰ κλοπήν. Ἐκτιθέντες εἰς ἄφευκτον κίνδυνον ἑαυτοὺς καὶ πάντας τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς, συλλογίζονται σοβαρῶς πρὶν προβῶσιν εἰς ὕβριν ἢ ἔγκλημα. Μεθ' ὅλην δὲ τὴν ἀσύγγνωστον ἔλλειψιν ἐξουσίας καὶ κυβερνητικῆς προστασίας, ὁ νηφαλιώτατος, ἀγνότατος καὶ ἄλλως ἡμερώτατος τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν, καταγίνεται ἀόκνως εἰς τὰς γεωργικὰς ἀσχολίας, ἄγων ἡσυχώ-

τατον βίον, μετέβαλε δὲ βράχους ἀγόνους, φράγγας ἀνύδρους, ὄρη ἄβατα εἰς δάση συκῶν καὶ πρὸ πάντων ἐλαιώνων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐν προοιμίῳ προτάξας, ὅπως παραστήσω τὸ εἶδος τῶν ἐντυπώσεων, ἃς λαμβάνει ἐν γένει ὁ περιηγούμενος τὰ ὄρη καὶ τὰ χωρία τῶν Λακωνικῶν ἐπαρχιῶν, εἰσέρχομαι ἤδη εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ ταξειδίου, σκοπῶν νὰ συμπληρώσω τὴν σκιαγραφηθεῖσαν εἰκόνα δι' ὀλίγων λεπτομερειῶν. Οἱ ἀναγνῶσται τῆς *Ἑβδομάδος* δὲν θὰ εὕρωσιν αὐτάς, ὡς νομίζω, ἀναξίας προσοχῆς καὶ ἀναγνώσεως.

Πλεύσαντες ἐκ Πειραιῶς, διήλθομεν γαληνιώσας θαλάσσας καὶ κατήλθομεν αὐθημερὸν εἰς Γύθειον. Ἡ μικρὰ πόλις, κατέναντι κειμένη τοῦ ἀρχαίου Γυθείου, ἐπινείου καὶ ναυστάθμου τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, κεῖται ἐπὶ τῆς κατωφερείας αὐχμηροῦ καὶ βραχώδους βουνοῦ. Ἀνεγερθεῖσα ἐνταῦθα πρὸ ἡμίσεως περίπου αἰῶνος, ὅπως προστατεύηται κατὰ τοῦ βορρᾶ, ὁρμητικῶς κατερχομένου ἀπὸ τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Ταϋγέτου, ἔχει λιμένα ἀσφαλῆ, ὁπωσδήποτε, αὐξάνει δὲ ἐπαισθητῶς καθ' ἑκάστην καὶ προάγεται, συγκεντροῦσα ἀξιοσημείωτον ἐμπόριον, ἐκεῖθεν δὲ ἐξάγονται τὰ ποικίλα προϊόντα τῆς κοιλάδος τοῦ Εὐρώτα καὶ τῆς ἀνατολικῆς Λακωνίας. Τῇ ἐπαρχίᾳ δὲ ἀνεχώρησα εἰς Ἀρεόπολιν, πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας Οἰτύλου. Ἵπποι ἐν Μάνῃ δὲν ὑπάρχουσιν, οὐδὲ ὁδός τις ἐχαράχθη ποτὲ ἐν αὐτῇ, δαπάναις τοῦ δημοσίου ταμείου. Χρηστὸς καὶ φιλάνθρωπος Ἐπίσκοπος, ὁ πρώην Οἰτύλου Προκόπιος, κατεσκεύασεν ἐνιαχοῦ λιθόστρωτα, δαπανῶν ἐξ ἰδίων καὶ προσωπικῶς ἐργαζόμενος, καὶ ὁ νῦν πρωθυπουργός, ἔνδοξος εἰς βουλευτικὰς παραστάσεις, ἀπεφάσισε καὶ ἐπεχείρησε τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ ἀπὸ Γυθείου εἰς Ἀρεόπολιν. Ἀφοῦ ὅμως ἡ ὁδὸς ἐπεξετάθη εἰς διάστημα 7—8 χιλιομέτρων, αἱ ἐργασίαι, ὡς μετὰ λύπης ἔμαθον, διεκόπησαν ὁλοτελῶς καὶ ὁ γάλλος ἐργολάβος ἔλαβεν ἀποζημίωσιν, ὡς λέγεται, ὅπως ἐγκαταλίπῃ τὰ ἑαυτοῦ δικαιώματα, 100,000 δραχμῶν. Ἀναβὰς ἐν τούτοις ἡμίονον, ἐπορεύθην ἀσφαλῶς διὰ καταφύτου κοιλάδος, ἀποκρήμνων χαραδρῶν καὶ βραχωδῶν ἀτραπῶν. Οἱ ἡμίονοι ἐν Μάνῃ εἰσὶν ἰσχυροὶ καὶ ἀκίνδυνοι, ἄνευ πετάλων βαδίζοντες, τὰ σάγματα δὲ αὐτῶν ὑποβάλλουσι τοὺς ἀναβάτας εἰς ἀληθῆ βάσανον.

Ὑπεράνω τοῦ Γυθείου, συναντᾶται τὸ χωρίον Μαυροβούνιον, ἕδρα τοῦ περιωνύμου Μπέη τῆς Μάνης Ζανετάκη. Ὁ Μπέης οὗτος ὑπῆρξεν εὐεργετικὸς πρὸς τοὺς Μανιάτας καὶ ἐλευθέριος, ἔσωσε δὲ τὴν Μάνην ἀπὸ μεγάλου κινδύνου τουρκικῆς ἐπιδρομῆς διὰ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περινοίας μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπὶ Ὀρλὼφ ἐπαναστάσεως. Οἱ Μανιᾶται διεδραμάτισαν τότε τὸ σπουδαιότατον πρόσωπον καὶ ἐκρίθησαν ἄξιοι παραδειγματικῆς τιμωρίας· ὁ στόλος, ἐκτὸς τούτου, τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, κατεδιωκόμενος μετὰ τὴν ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Ἄνδρου καταστροφήν, ἐναυλόχει ἐν Ἀχιλλείῳ, καὶ ὁ ἡρωϊκὸς Ἀνδρεῦτσος μετὰ πεντακοσίων ἁρματωλῶν ἐστρατοπέδευεν ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ταινάρου. Τῆς τουρκικῆς λοιπὸν ἐπιδρομῆς ὁ κίνδυνος ἐπέκειτο, τούτου ἕνεκα ἀπεσταλθὴ δὲ διὰ τῆς συνέσεως τοῦ Ζανετάκη, πείσαντος τοὺς ἐξωθεν ἐπαναστάτας νὰ ἀπέλθωσιν ἀπὸ Μάνης, κατελάβετο δὲ τὸν παπᾶν τὸν λυτρωσάντα ἀπὸ τῶν Ἀλβανῶν τὴν Πελοπόννησον. Ὁ Κατσώνης ὑπέφευγε διὰ θαλάσσης, καὶ ὁ Ἀνδρεῦτσος ἐσώθη εἰς Ρούμελην διὰ ξηρᾶς, ἐπὶ ἡμέρας ἑβδομήκοντα ἀδιαλείπτως μαχόμενος. Ἀλλ' ὁ παπᾶς ἐκεῖνος, ὁ σώσας ἀπὸ γενικῆς σφαγῆς τοὺς Ἕλληνας, ἠμαύρωσε κατόπιν τὴν ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ φήμην του. Ἐπανελθὼν ἐκ δευτέρου εἰς Πελοπόννησον, ἐδαλοφόνησε τοὺς ἰσχυροὺς Μανιάτας Ζανετάκην καὶ Παναγιώταρον, ὧν οἱ συγγενεῖς, ἀντεκδικούμενοι κατόπιν, ἐξηγέρθησαν καὶ ἐφόνευσαν τὰ μέλη ἑπτακοσίων οἰκογενειῶν τουρκικῶν.

Ποιητής τις ἐγχώριος, ὁ Νῆφος, γράψας ἀξιόλογον ἐν στίχοις χωρογραφίαν τῆς Μάνης, ἥτις ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ πρῴην ἐπισκόπου Οἰτύλου Προκοπίου, εὐλογεῖ κατ' ἐξαίρεσιν ὡς εὐεργετικὴν τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ζανετάκη, διηγεῖται δὲ ὅτι ἐκρούετο ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ κώδων τὴν μεσημβρίαν, καλῶν εἰς γεῦμα τοὺς διαβάτας καὶ τοὺς χωρικοὺς τῶν περιχώρων. Τώρα δὲ τὸ ὑπερήφανον τοῦ Μπέη παλάτιον, παρέχον θέαμα ἀγερώχων ἐπάλξεων, κεῖται ἔρημον, γλαυκῶν καταφύγιον· οἱ δὲ ἀπόγονοι αὐτοῦ, καταλιπόντες τὴν ἱστορικὴν ἑστίαν, ἐγκατεστάθησαν ἐν τῷ οἰκογενειακῷ πύργῳ, ὅστις κεῖται ἐπὶ τοῦ νησιδίου, τοῦ κλείοντος ἐξ ἀνατολῶν τὸν λιμένα τοῦ Γυθείου.

Ἀλλ' ὅμως ἐκουράσθην σήμερον καὶ διακόπτω τὴν περιγραφὴν· ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ συνεχίσω αὐτὴν, κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα, ἐπιστέλλων σοι περὶ Μάνης πολλά, καλὰ καὶ περίεργα.

Διατελῶ. Ὅλος Σὸς

Π. Κ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΕΝ ΟΙΔΑ, ΟΤΙ ΟΥΔΕΝ ΕΙΔΑ

9 Ἰουνίου 1887.

«Πεντηκοντάκις ἐμεστώθησαν οἱ στάχυς οἱ χρυσοῖ, ἀφ' ὅτου παρέλαβε τὸ σκῆπτρον ἡ Ἄνασσα ἡμῶν...» Οὕτως ἄρχεται ψάλλων τὸν πανηγυρικόν της ὁ πρῶτος τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας, ὁ Τέννυσον. Ὅπως δ' αὐτὸς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ, μεθ' ὅλην τὴν πρὸς τὰ αἰθέρια πτῆσιν του, τὴν ἀγγλικωτάτην παρρησίαν τοῦ χρώματος τῶν ζανθῶν στάχεων πρὸς τὸ ῥῶμα... τῶν στερλινῶν, ἃς ἔλαβε διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐπὶ τῷ ἰωβιλαίῳ τῆς Βικτωρίας ᾠδῆς του, οὕτω θὰ ἐπιτραπῇ καὶ ἐμοί, ἀφιλοκερδέστερον μοχθοῦντι χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἑβδομάδος*, νὰ μεταχειρισθῶ σχετικὰς πολυτίμους παρομοιώσεις, ἵνα κοσμήσω τὴν βραχεῖαν μου ταύτην περιγραφήν.

Καὶ λοιπὸν οὐρανὸς ἐκ σαπφείρου περιεκάλυπτεν ὅλον τὸ συνήθως ὁμιχλῶδες Λονδῖνον, ὁ δὲ ἥλιος, ὡς ὑπερμεγέθης λαμπρὰ πηγή, ἔλουε τὴν πόλιν ἀπὸ πρωΐας διὰ ῥαγδαίας βροχῆς χρυσῶν ἀκτίνων, αἵτινες, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῶσιν εἰς τόνους μετάλλου, τίς οἶδε πόσον νέον πλοῦτον θὰ παρεῖχον εἰς τὸν ἀδαμάντινον τῆς βασιλίσσης θρόνον. Ἐν τούτοις δὲν εἶνε ὑπερβολή, διότι πράγματι ἔβρεχε χρυσὸν ἐπὶ εἴκοσι καὶ τέσσαρας ὥρας. Δύναμαι δὲ νὰ φέρω ἀξιοπίστους περὶ τούτου μάρτυρας, ὡς τὸν κ. Βίτλεϋ, ἐπιχειρηματίαν, ἐνοικιάσαντα τὰ παράθυρα τοῦ Βάτερλο-Χάουζ ἀντὶ 12,000 γουινεῶν (ἢ μὲ 27 φρ. χρ.), ὑπενοικιάσαντα δὲ αὐτὰ αὐθημερὸν ἀντὶ 24 χιλιάδων, ἤτοι 648 χιλιάδων φράγκων!

Ἦτο λοιπὸν βασιλικὸς καιρὸς (queen's weather), ὡς λέγουσι καὶ θὰ λέγωσι τοῦ λοιποῦ δικαιότερον οἱ Ἄγγλοι, ἐκρίθη δὲ ὑπὸ πάντων εὐοίωνος ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ λαμπροῦ ἡλίου — τοῦ μόνου ἀπροσκλήτου μεταξὺ τόσων ἡγεμόνων — καθότι ἐκπαλαι θεωρεῖται οὗτος ὡς τὸ ἔμβλημα τῶν εὐδαιμόνων μοναρχιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ τῆς Βικτωρίας βεβαίως δὲν εἶνε ἡ ἥττον ἀξιοζήλευτος.

* *

Πρὶν ἢ προβῶ εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἑορτῆς, κρίνω ἀπαραίτητον νὰ ὁποβάλω ἐξομολόγησιν εἰλικρινείας. Ἀπὸ ὀρθοῦ βαθέως ἐγερθεὶς ἔσπευσα· ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά... Μυριάδες λαοῦ κατεῖχον τὰς ὀροφάς, τὰ παράθυρα, τὰς θύρας, τὰ πεζοδρόμια, οὐχὶ μόνον τῆς κεντρικῆς πλατείας, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν γειτονικῶν ὁδῶν. Ὡς ἔμαθον κατόπιν, ἑκατοντάδες ἀνθρώπων ἔπαθον κατάγματα καὶ ἀσφυξίαν, νυλόγησα δὲ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐκ τῶν τοιούτων σωτηρίαν μου. Ἐν ὀδοῖς, ἐξ ὧν ἀδύνατον νὰ ἴδῃ τις ἄλλο ἢ γωνίαν τινὰ τῆς μεγάλης λεωφόρου, ἐξ ἧς θὰ διήρχετο ἡ πομπή, ὑπῆρχον καθίσματα, ἐνοικιαζόμενα ἀντὶ λιρῶν πέντε ἐν θρανίοις δὲ, καλῶς τοποθετημένοις ἐν θέσει περιβλέπτῳ, ἐπετρέπετο τὸ κάθισμα ἀντὶ 2500 φρ. Μάτην λοιπὸν διέτρεχα τὴν παράλληλον τοῦ δρόμου, ὅστις ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ παλατίου Βούκιγκαμ μέχρι τοῦ Οὐέστμινστερ, δηλαδὴ ἀπόστασιν τριῶν μιλλίων· μάτην προσεπάθησα νὰ ὑπεισέλθω εἰς ἓν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων ἐκείνων τειχῶν, ἅτινα ἵσταντο ὡς βράχοι πρὸ ἐμοῦ· μάτην ἔρριψα βλέμματα ζηλοτυπίας καὶ φθόνου ἐπὶ τῶν σαθρῶν κινητῶν κλιμάκων, αἵτινες, στηριζόμεναι ἐπὶ τῶν τοίχων, ἔφερον βάρος σωμάτων ὅσον οὐδ' ἐφαντάσθητέ ποτε· μάτην ἀπεφάσισα νὰ προχωρήσω — καὶ νὰ λέγουν ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶνε τὸ πᾶν... — μάτην ἔκαμα ἀρχὴν καρτερικοῦ διαγωνισμοῦ — καὶ νὰ λέγουν ὅτι ἡ ἀρχὴ εἶνε τὸ ἥμισυ τοῦ παντός... — μάτην τέλος ἐποθήσα ὅρασιν Δυγκέως, διὰ νὰ δυνηθῶ καὶ ἐγὼ διὰ μέσου ὅλων ἐκείνων τῶν σωμάτων νὰ διακρίνω τὴν διερχομένην πομπήν.

Μάτην.

Ἐν οἶδα ὅτι οὐδὲν *εἶδα*...

* *

Κατὰ συνέπειαν αἱ πληροφορίαι μου δὲν εἶνε πληροφορίαι αὐτόπτου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρέλασιν τῆς βασιλικῆς συνοδείας. Διὰ τοῦτο ὀλίγα τινὰ θὰ ἀναφέρω μόνον περὶ αὐτῆς, στηριζόμενος εἰς τὰς πληροφορίας

φίλου μού τινος, ὅστις — καίτοι δὲν εἶνε τόσον εἰλικρινὴς, ὅσον ἐγὼ — μὲ διεβεβαίωσεν ὅμως ὅτι εἶχεν ἀρίστην θέσιν. Ἐγὼ ὑπῆρξα αὐτόπτης ὅλων τῶν ἄλλων καὶ ἰδίᾳ μυριάδων ἀγγλικῶν ῥάχεων ἱστάμενος δὲ ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν σκιὰν ἀπομεμακρυσμένου τινὸς δένδρου, ἐθαύμαζον τὴν ὑπομονὴν τῶν ἄγγλων, τὴν ἀντοχὴν των εἰς τὴν θερμότητα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ ἐφιλοσόφουν, ὡς ὁ Ρουσσὼ, οἰκτείρων τόσας χιλιάδας ἀνθρώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ εἶχον ἑορτάσει τὴν πεντηκονταετηρίδα των, νὰ ἵστανται ἐκεῖ, νὰ καίωνται ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 3ης μ. μ. διὰ νὰ ἴδωσι.. τί; μίαν χρυσοστόλιστον θνητήν, μίαν βασιλικὴν καὶ αὐτοκρατορικὴν ματαιότητα... Ἐξαίφνης μοὶ ἐπῆλθε καλή τις ἰδέα· ἐν τῇ Τράφαλγαρ-Σκούαρ ὑπῆρχε πολλὴ εὐρυχωρία. Ἐκεῖ θὰ ἠδυνήθην ἴδιᾳ καὶ θὰ ἐξετείνετο μεγαλοπρεπέστερον ἡ βασιλικὴ πομπή. Ἂν ἠδυνάμην νὰ εὕρω ἐκεῖ γωνίαν τινά... Ἔσπευσα τρέχων, ἀλλὰ, ματαίως πάλιν. Ἤκουσα μόνον τὰς μουσικάς, τοὺς κανονιοβολισμούς, τὰ οὐρρά, τὸν τρελλόν, τὸν παράφορον θόρυβον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸ *Τζιούμπιλι*, ἀλλὰ... ἀπώλεσα τὴν σκιὰν τοῦ δένδρου, ὅπερ πρὸς στιγμὴν μοὶ εἶχε χρησιμεύσει ὡς ἀλεξήλιον... — Φαντάσθητε μοὶ διηγεῖτο τὸ ἑσπέρας ὁ φίλος μου, φαντάσθητε ἑκατὸν ἁμάξας πολυτελεστάτας λευκὰς καὶ χρυσᾶς, συρομένας ἀπὸ ἑξαισίους ἵππους, ὁδηγουμένας ὑπὸ χρυσοκοσμήτων ἱππηλατῶν φαντάσθητι ἐντὸς τῶν ἡγεμονικῶν τούτων ὀχημάτων πριγκηπίσσας μὲ ἀνοικτὰς ἐσθῆτας, βασιλεῖς ἐν μεγάλῃ στολῇ· φαντάσθητι ὅλας τὰς στολὰς τοῦ κόσμου ἐξαστραπτούσας ἐκ πολυτίμων λίθων καὶ χρυσοῦ ἐπὶ τῶν σωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν μορφῶν των... ὅλα τὰ χρώματα, μαύρους δηλαδὴ, λευκοὺς, χαλκόχρους, ξανθοὺς, κοκκίνους... φαντάσθητι τοὺς μεγαλοπρεπεῖς σωματοφύλακας τῆς Βασιλίσσης, οἵτινες βεβαίως εἶνε οἱ ὡραιότεροι στρατιωτικοὶ τοῦ κόσμου, ἐν μέσῳ δὲ ὅλης τῆς ἀπαραμίλλου, τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης ἀκολουθίας συρόμενον ὑπὸ ὀκτὼ ξανθῶν ἵππων τὸ περίχρυσον ἅρμα, ἐνῷ ἐκάθητο ἡ Ἄνασσα, φέρουσα στακτόχρουν ἐσθῆτα κεκοσμημένην διὰ τριχάπτων, καὶ αἱ δύο της θυγατέρες, πρὸ τὸ ἅρμα δὲ ὁλόκληρον λεγεῶνα πρίγκηπων ἰνδῶν, στρατηγῶν Ῥώσων, Τούρκων, Περσῶν, Γερμανῶν, Δανῶν, Βέλγων, Ἰταλῶν, Ἰαπώνων, εἶτα χιλιάδας ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἄγγλων ὅλων τῶν ὅπλων· ἄλλας ἁμάξας πλήρεις ῥαγιάδων ἡγεμόνων, ὧν οἱ ἀδάμαντες καὶ οἱ μαργαριτοι-βοηθειά σου-δουκῶν, λόρδων, βρουλευτῶν, ἱππότων κλπ. φαντάσθητι ὅλα ταῦτα, καὶ ἄλλα τόσα ἀκόμη καὶ... ἴσως λάβῃς μικρὰν ἰδέαν τῆς συνοδείας...

* *

Δύο ὥρας διήρκεσεν ἡ παρέλασις τῆς μεταβάσεως εἰς Οὐέστμινστερ καὶ τῆς ἐπιστροφῆς, καθ' ὅλας δὲ τὰς ὥρας ταύτας, πολλὰς πρὸ καὶ πολλὰς μετά, τὸ Ἄστυ εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἀπέραντον... φρενοκομεῖον διὰ πάντα ἀγνοοῦντα τὸν ζωηρόν, παράφορον καὶ ἐκκεντρικὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀγγλων! Αἱ ζητωκραυγαὶ ἰδίᾳ τόσαι ἦσαν, ὥστε βεβαίως ἐν ἑκατομμύριον κατοίκων θὰ πάσχωσι σήμερον λαιμόπονον. Τί ἔγινεν εἰς Οὐέστμινστερ ἀγνοῶ. Εἶχον μάθει ὅμως προηγουμένως ὅτι οἱ κεκλημένοι ἐκεῖ ἦσαν δέκα χιλιάδες ἀκριβῶς, καὶ ὅτι, καταμετρηθέντος τοῦ χώρου, ἐν ᾧ θὰ ἐτοποθετοῦντο ἱεραρχικῶς, ἀνελόγει εἰς ἑκάστου δεκακοντὼ δακτύλων χῶρος, ἄνευ ἐξετάσεως τῶν σωματικῶν διαστάσεων!

Καίτοι προαγγέλλονται ἤδη ἀπὸ ἡμερῶν αἱ παρασκευαζόμεναι ἑορταί, τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια, καὶ ἰδίᾳ ἡ χαρμόσυνος *ἑορτὴ τῶν παίδων*, καθ' ἣν θὰ συνέλθωσιν ἐν τῷ Ἀὺδ-Πάρκ ὑπὸ μεγάλας σκηνὰς δεκαπενταπλάσχιλοι παῖδες ὁδηγούμενοι ὑπὸ δισχιλίων διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν, ἵνα φάγωσιν ἀνὰ μίαν κρεατόπηταν, ἓν γλύκισμα καὶ ἓν πορτοκάλλιον καὶ πίωσιν εἰς ὑγείαν τῆς Βασιλίσσης λεμονάδας, γάλα ἢ ποτὸν γιγγιβίρεως, ὧν βεβαίως ἡ ἐκβασις ἔσεται ἐπίσης ἐπιτυχὴς καὶ ἀμίμητος, ἐγὼ θὰ ἀρκεσθῶ νὰ συνοδεύσω ὡς ξεναγὸς τοὺς ἀναγνώστας μου εἰς μικρὸν κατὰ τὴν παραμονὴν περίπατον ἀνὰ τὰς ἐπισημοτέρας ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου.

* *

Κίνησις ἀπερίγραπτος πανταχοῦ. Ἡ ἀχανὴς πόλις σείεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου. Ὡς νὰ μετεβλήθη ὁ Τάμεσις εἰς μεγάλην ἠλεκτρικὴν μηχανήν, μεταδίδει τὴν μορφὴν μεγάλους, οἵτινες παράσουσι τὰ πλήθη καὶ προκαλοῦσιν ἐκρήξεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζητωκραυγῶν. Κύματα λαοῦ παρασύρουσι τοὺς ἔχοντας τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν. Μεταβαίνεις πρὸς βορρᾶν καὶ σὲ φέρουν πρὸς νότον. Ἡ δὲ ἀνθρωπίνη αὕτη θάλασσα ἐνῶ μόνον ἔχει βράχον, πρὸ τοῦ ὁποίου φοβουμένη μὴ θραυσθῇ, θὰ ὑποχωρήσῃ, τὴν γλυκεῖαν φυσιογνωμίαν τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος. Οὗτος δι' ἑνὸς ἁπλοῦ σημείου τὴν διλιρεῖ, τὴν σταματᾷ, ἂν θέλῃ καὶ τὴν χωρίζει εἰς δύο πλήρη πεζοδρόμια: Οἱ κατερχόμενοι δεξιὰ· οἱ ἀνερχόμενοι ἀριστερά! Καὶ ἐγένετο. Αἱ ἁμαξαι, οἱ σιδηρόδρομοι καὶ οἱ τροχιόδρομοι νομίζεις ὅτι κοιμῶνται. Καὶ ἂν τις παρουσιασθῇ ἐξαίφνης, διέρχεται τόσον ἠρέμα, τόσον ἀθορύβως, ὥστε οὐδὲ στρέψεσαι πρὸς αὐτὸν, ἐκτὸς ἂν αἱ ζητωκραυγαὶ τῶν ἐπιβατῶν προκαλέσωσι τὴν προσοχήν σου. Πάντα τὰ πρόσωπα φαίνονται χαρωπά. Ὁ ξένος νομίζει ὅτι ἡ βασιλεύουσα δὲν εἶνε πλέον ἡ Βικτωρία, ἀλλ' ἡ εὐτυχία. Καὶ ὅμως... αὔριον μεθαύριον, ὅτε ἡ ἐκ τῆς προσδοκίας χαρὰ θὰ ἐκλείψῃ... θὰ μείνῃ πάλιν ἡ πρὸς τὴν Βικτωρίαν ἀγάπη. — Πεντήκοντα ἔτη ἀνεμένομεν τὴν ἑορτὴν ταύτην. Ζήτω ἡ Βασίλισσα! οὕτω σκέπτονται τὰ ἐννέα δέκατα τῶν Ἄγγλων. Ὅτε δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἰωβιλαίου δημοκρατικόν τι κλοῦμπ διένεμεν εἰς τοὺς πανηγυριστὰς ἐγκυκλίους του, πλήρεις εὐγλώττου διαμαρτυρίας κατὰ τῶν τόσων ἐξόδων, ἅτινα θὰ πληρώσωσιν αὔριον δι' ἱδρῶτος καὶ αἵματος, εἰς ἀπάντησιν οὐδὲ ὀργὴ οὐδὲ φανατισμὸς οὐδὲ παραφορὰ ἐπηκολούθησεν· ἐν μόνον ἠκούσθη εἰς ἀπάντησιν, ἐν βροντῶδες «Ζήτω ἡ Βασίλισσα!», ἀποδεικνύον ὅτι οἱ Ἄγγλοι ἔχουσι πεποιθήσεις... καὶ δι' αὐτὸ εἶνε μεγάλοι.

Τὰ πλήθη θαυμάζουσι τὰς προετοιμασίας τῶν φωτοχυσιῶν, τὰς μεγάλας ἀνθοδέσμας, τοὺς πολυχρώμους φανοὺς, ὅλους παραδόξους κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος καὶ τὰ χρώματα, τοὺς ἐξώστας πλουσίως κεκοσμημένους δι' εἰκόνων καὶ ὑφασμάτων, καὶ ἰδίᾳ μετὰ περιεργίας ἀναγινώσκει τὰς παντοειδεῖς ἐπιγραφάς, ὧν ἡ μία εἶνε ἡ πρωτοτυποτέρα τῆς ἄλλης.

Μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν καταστημάτων διεφημίσθη τὸ ἐπιπλοποιεῖον τοῦ κ. Ντῶδι, ὅστις ἔσχε τὸ θάρρος νὰ ἐξοδεύσῃ ἑκατοντακισχίλια φράγκα μόνον διὰ τὴν πρόσοψιν τοῦ καταστήματός του, ὅπερ, διὰ βελούδου, χρυσοῦ καὶ μετάξης μετ' ἐκτάκτου καλαισθησίας κοσμηθέν, εἵλκυσε τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Ἐπίσης ἡ συνάδελφός σου, πτωχή μου *Ἑβδομὰς*, τὸ Graphic κατεκάλυψε δι' ἀνθέων ἐθνικοῦ χρώματος, ἐρυθρῶν καὶ λευκῶν, ὅλην του τὴν πρόσοψιν καὶ τίς οἶδε πόσα κεφάλαια *Ἑβδομάδων* κατηνάλωσε διὰ τὴν γοητευτικὴν καὶ κομψοτάτην ταύτην τῶν τοίχων του στολήν. Καὶ τῶν ἐφημερίδων δὲ γραφεῖα ἄλλα διεκρίθησαν διὰ τὴν καλαισθησίαν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς διακοσμήσεώς των.

* *

Πρὶν ἢ περατώσω τὴν ἐπιστολήν μου, ἥτις ἤρχισεν ἤδη νὰ διαψεύδῃ τὴν ἐπιγραφήν της, θ' ἀντιγράψω ἐκ τοῦ σημειωματαρίου μου ἐπιγραφάς τινας, ἃς συνέλεξα ἔνθεν κἀκεῖθεν. Τινὲς τούτων ἴσως εἶνε ἀλλαταγνόητοι διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄλλαι πάλιν εἶνε ἑλληνικώταται:

«*Βασίλισσα, σὲ λατρεύομεν ὅλοι οἱ συνεταιροι τοῦ κατασήματος.*» Παράδοξον τὸ διατί νὰ ἐξαιρεθῶσιν οἱ ὑπάλληλοί.

«*Ὁ Ἄγγλος μίαν μόνην Βασίλισσαν ἐχει.*»

«*Χαῖρε, ἡ μήτηρ τῶν Ἰνδῶν.*» Ὑποθέτω ὅτι τὰ τέκνα τῆς Ἀνάσσης δὲν θὰ ἐνθουσιασθῶσι μὲ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην.

«*Σὺ εἶσαι ὁ μαργαρίτης τοῦ κόσμου.*»

«*Μὲ τὸ καλὸν νὰ ἴδωμεν καὶ τὸν δεύτερον Ἰωβιλαῖόν σου.*» Δὲν πιστεύω νὰ εἶνε τόσον εὔκολον!

«*Σὺ εἶσαι ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς καλλονῆς.*» Διὰ τὸ τελευταῖον... θὰ ἐσυμβουλεύθησαν τὴν ἀγγλικὴν λίραν.

Ἀλλ' ὅ,τι ἰδίως διέκρινε τὴν ἐπιγραφικὴν πρωτοτυπίαν εἶνε ἡ *ῥεκλάμ*. Ἀλλαχοῦ ἐν τοιαύτῃ ἐπισήμῳ ἡμέρᾳ ἐπιγραφὴ ὡς αἱ κατωτέρω, θὰ ἐσκανδάλιζον τοὺς βασιλικούς, ἀλλ' ἐνταῦθα... καὶ ὁ Διάδοχος αὐτὸς μειδιῶν ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς τοίχους: «*Σαλτσισόνα τοῦ Ἰωβιλαίου, γάβδοι, πάτια, χειρόκτια, λαιμοδέται τοῦ Ἰωβιλαίου!*»

Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀποθεωθεῖσα Βασίλισσα θὰ ὑπεμειδία, ἂν κατὰ τύχην, διερχομένη ἐκ τοῦ Hay-Market, ἀνεγίνωσκε τὴν ἐξῆς πλαπυτάτην καὶ στερεωτάτην ἐπιγραφήν:

«*Ἡ Βικτωρία εἶνε ἡ μεγαλειοτέρα τῶν Βασιλισσῶν, καὶ ὁ* W. X. *ὁ ἐπιτηδειότερος τῶν ὑποδηματοποιῶν!!*»

Γ. Π**

ΕΙΣ ΑΛΓΟΣ

Α'

Ὄχι, ὄχι· δὲν ὑπάρχει πρόγοια κάμμιά· δὲν ἔχει
Σπλάγχνος τ' οὐρανοῦ τὸ μάτι γιὰ τὴ γῆ τὴν ταπεινή·
Εἰς τὸ κῆμα τοῦ ἀπείρου σὰν καράβι μόνη τρέχει,
Ἄβουλο, χωρὶς τιμόνι κι' ὀρφανὸ ἀπὸ ναυί . . . .
Ἀχ, τὴν τύχη τῆς Ἑλλάδος ὁποιος διάβασε, γνωρίζει,
Ὅτι δίκαιο δὲν εἶναι, οὔτε πρόγοια κάμμιά·
Στὰ τυφλὰ γεννήθη ὁ κόσμος καὶ θεότυφλος γυρίζει
Καὶ τυφλὸς θενὰ πεθάνη στοῦ καιροῦ τὴν ἐρημιά!

Β'

Δὲν θὰ ἔπεφτε κρατῶντας τὸ σπαθὶ ὁ Κωνσταντῖνος,
Καὶ δὲν θἄκτιζε ὁ τοῦρκος εἰς τὴ χώρα μας τσαμί,
Δὲν θ' ἀκούγετο στὸ Γένος τετρακόσιων χρόνων θρῆνος,
Πρόγοια ἐκεῖ ἀπάνω ἂν ὑπῆρχε μιὰ στιγμή . . . .
Τόσα πάθη καὶ θυσίαις δὲν θὰ γάνουνταν τοῦ κάκου·
Δὲν θὰ τὸκρυβε στὸ χῶμα τάφος ἄδοξος, μικρός·
Ὁ Ἑλληνισμὸς τὰ βάθη δὲν θεν' ἄφινε τοῦ λάκκου,
Γιὰ νὰ ζωντανέψη ἄλλους καὶ νὰ ζῇ αὐτός νεκρός . . . .

Γ'

Ὄχι, ὄχι· τόσοι πόθοι, τόσα ὄνειρα μεγάλα,
Τοῦ Κατσώνη τὸ τιμόνι, τοῦ Βλαχάβα ἡ ὀργή,
Τοῦ Μεσολογγίου ἡ φλόγαις, γρόγια θενὰ φέρναν ἄλλα
Κ' ἡ Ἑλλὰς πέρα καὶ πέρα θἄβγαινε ἀπὸ τὴ γῆ!
Καθὼς βγῆκ' ὁ κόσμος ὅλος, ὁποῦ σκέπαζε τὸ κῦμα,
Ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ τὰ δυνατὰ
Καὶ στὴν γένια του εὗρῆκε τὸ μηδὲν μεγάλο μῆνα·
Ἀπὸ τὰ μεγάλα ἔργα, ἔργα βγαίνουν σὰν κι' αὐτά . . .
Πάντα, πάντα τὸ λεοντάρι λεοντάρι πουλὰ γεννάει,
Μὲ τὴν ποτρικὴ τους γαίτη, καὶ μὲ 'μάτι φλογερό·
Ἀπὸ τ' ἀναμμένα σπλάγχνα τοῦ ἀετοῦ ἀετὸς πετάει
Κι' ἀπὸ μνήματα μεγάλα γιὰ τὸν οὐρανὸ φτερό . . . .

Μὴ γιὰ πρόγοια μοῦ λέτε, μὴ γιὰ ψέμματα μιλᾶτε·
Ἄλλος θἄταν ὁ κόσμος, ἂν ὑπῆρχε μιὰ στιγμή·
Ἀπὸ δύναμι κτηνώδη αἰωνίως κυβερνᾶται
Κ' ὅποιος εἰς αὐτὴν πιστεύει, στὸ Θεό του βλασφημεῖ.
Δὲν θὰ γίνουνται στὸν κόσμον ὅ,τι ἔγινε κ' ἐγίνη,
Ἀπὸ χάρι τῆς προγοίας δὲν θὰ ἦταν ἀδειανός,
Γιὰ τοῦ σύμπαντος τὴ σκόνη ἂν ἐσκέπτουνταν ἐκεῖνη·
Τίποτα δὲν κυβερνᾶει εἰν' ὁ κόσμος ὀρφανός . . . .
Ἔκαμ' ἡ Ἑλλὰς στὸν κόσμο τόσα θαύματ' ἀγιασμένα,
Ἡ ἐλευθερη, ἡ σκλάβα, ἡ σὲ θρόνο καὶ σταυρό,
Ποῦ δὲν 'μπόρεσαν νὰ κάμουν, ποῦ δὲν ἔκαμαν σμιγμένα
Ὅλα εἰς τὴ γῆ τὰ ἔθνη μὲ τὸν ἄπειρο καιρό . . . .
Πρώτη στὸ σπαθί, πειὸ πρώτη στὸ κονδύλι καὶ στὴ χάρι,
Πρώτη καὶ στὴν εὐμορφάδα, πρώτη καὶ στὴ μυρωδιά·
Δάφνη, ἀετός, ἀηδόνι καὶ δελφίνι καὶ λεοντάρι
Καὶ ἀπ' ὅλα ἀπ' ὅλα πρώτη εἰς τὸ φῶς καὶ στὴν καρδιά . . .
Εἰς τὸ κῦμα Σαλαμῖνα, εἰς τὸν κάμπο Σπαρτιάτης,
Ὅμηρος, Σαπφὼ στὴ λύρα καὶ Τυρταῖος καὶ φωτιά·
Εἰς τὸ πλάτος Πλάτων ὅλη, στὸ μεγάλο φῶς Σωκράτης,
Ἥλιος στὴν ἐλευθερία κ' ἄστρο σὲ σκλαβιᾶς νυχτιά!
Ναί· κανένας Παρθενῶνας δὲν ὑψώθηκε ἀκόμα,
Οὔτε μάρτυρας μεγάλος σὰν ἐμᾶς καὶ τὸ Χριστό,
Δὲν ἐμπόρεσε Φειδία νὰ γεννήση ξένο χῶμα·
Ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε χέρι σὰν τὸ χέρι μας πιστό!
Πλὴν τὸ χέρι μας ποῦ ἦταν σύμμαχο μὲ τὸ Θεό του,
Ἀλυσσίδα τόσα χρόγια αἰωνία τὸ κρατεῖ . . . .
Καὶ γι' ἀνταμοιβὴ τὸ μαῦρο ἀνασήκωσε Σταυρό του
Κ' εἶναι τὸ μισὸ στὸ μνῆμα· πρόγοια δὲν εἶν' αὐτή . . . .
Ἂν ὑπῆρχε, δὲν μποροῦσε τέτοιο Γένος, τέτοια πλάσι,
Ὅπου ἔφερε στὸν κόσμο καὶ τὸ φῶς καὶ τὴ γαρὰ
Ὁποῦ μπόρεσε στ' ἀστέρια ν' ἀναβῇ καὶ νὰ διαβάση,
Νὰ τοῦ δώση τέτοια χρόγια, τέγοια χρόγια θλιβερά!
Δὲν ὑπάρχει βλασφημεῖτε· πρόγοια δὲν ἐκρατοῦσε
Τοῦ Ἡροστρατου τὸ χέρι στὸν ἀθάνατο ναό·
Καὶ τὸ βάρβαρο κανόνι δὲν τὸ εἶδε ποῦ γκρεμνοῦσε
Τὸ μεγάλο Παρθενῶνα κ' ἐξεθρόγαζε θεό! . .
Ἀπ' τὰ χρόγια τοῦ Ὁμήρου εἰς τοῦ Περικλῆ πηδοῦνε,
Κ' ἀπ' ἐκεῖνα στ' Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀράτου τὸν καιρό·
Πέφτουν στοῦ Παλαιολόγου, εἰς τὰ Κλέφτικα πετοῦνε
Καὶ στὴν Ἁγια Λαύρα φθάνουν μὲ μπαροῦτι ἀντὶ φτερό!
Ὄχι ὅμως ἀπ' τὴ Λαύρα στὸ καιρὸν αὐτὸν νὰ φθάνῃ·
Ὅλ' ἀλλάζουν· καὶ ὁ ἥλιος θενὰ βυθισθῇ κ' ἡ γῆ·
Ἀλλὰ πρέπει σὰν λεοντάρι τὸ λεοντάρι νὰ πεθάνῃ,
Νὰ τὸ ρίψη ἀστροπελέκι, ὄχι σκώληκος πληγή!

(Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1886).

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΑΙΚΣΠΗΡΟΥ

[Ἐπὶ ταῖς γενομέναις πρό τινων ἡμερῶν θανατικαῖς ἐκτελέσσιν, αἵτινες κακῇ μοίρᾳ τοιοῦτον προσέλαβον πανηγυρικὸν χαρακτῆρα, ὥστε καὶ γυναῖκες καὶ κοράσίδες τρυφεραὶ ἔσπευσαν εἰς τοὺς ἀπαισίους τόπους, ἵνα μὴ ἀπολέσωσι τὸ θέαμα . . ἐφημερίς τις, ἐλεγχουσα τὴν σκληροκάρδιον περιεργίαν τῶν κυριῶν τούτων, ἀπεκάλεσεν αὐτὰς «γυναῖκας τοῦ Σαικσπήρου.» Φρονοῦντες ὅτι δίκαιον εἶνε νὰ συκοφαντηθῶσιν οὐτωσὶ αἱ ἐράσμιαι καὶ συμπαθεῖς τοῦ μεγάλου δραματουργοῦ ἡρωΐδες—ἐκτὸς τῆς Λαίδης Μάκβεθ, ἥτις καπατάσσεται μεταξὺ οὐχὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ τῶν τεράτων—δημοσιεύομεν ἐν μεταφράσει σχετικὸν κεφάλαιον τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας, ἣν ὁ περίπυστος συνέγραψεν ἀκαδημαϊκὸς κ. Taine, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἐν τῷ μέλλοντι παρεξηγήσεως.]

Ἡ φύσις τῶν γυναικῶν ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Σαικσπήρου εἶνε λεπτή, ἀνάλογος τοῦ τρυφεροῦ σώματός των· ἀλλ' ἐπίσης παράλογος καὶ παθητικὴ ἐν τῇ Δυσδαιμόνᾳ, ὡς καὶ ἐν τῷ Φαλστάφ 1). Αἱ γυναῖκες τοῦ Σαικσπήρου εἶνε χαριέστατα παιδία, ἅτινα αἰσθάνονται ὑπερβολικῶς καὶ ἀγαπῶσι παραφόρως. Κινοῦνται ἀφελῶς, ὀργίζονται ὀλίγον, εἰσὶ πλήρεις ἐκφράσεων ἀγάπης, φιλονεικοῦσι φιλαρέσκως, φλυαροῦσι χαριέντως, ἀνακαλοῦσαι τὸ κελάδημα καὶ τὴν ἡδύτητα τῶν πτηνῶν. Αἱ ἡρωΐδες τοῦ θεάτρου μας εἰσι σχεδὸν ἄνδρες, αἱ τοῦ Σαικσπήρου εἶνε γυναῖκες καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Οὐδεὶς δύναται νὰ εἶνε ἀφρονέστερος τῆς Δυσδαιμόνας. Συνεπάθησε διὰ τὸν Κάσσιον, καὶ ἐπιθυμεῖ διακαῶς τὴν χάριν του, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ, εἴτε τοῦτο εἶνε ὀρθὸν εἴτε οὔ, εἴτε ἐπικίνδυνον εἴτε ὄχι. Οὐδένα γνωρίζει ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων νόμων, οὐδὲ συλλογίζεται αὐτούς. Δὲν βλέπει, ἢ ὅτι ὁ Κάσσιος εἶνε δυστυχής·

Δυσδαιμόνα

Ὦ! Ἥσυχον τὸν ἄνδρα μου οὐτὲ στιγμὴν θ' ἀφήσω·
Θὰ χάση καὶ τὸν ὕπνον του καὶ τὴν ὑπομονήν του·
Νοστάζει θὰ καλαναρχῶ, πεινᾶ θὰ ἐγορεύω·
Εἰς κάθε ὁμιλία του, εἰς κάθε πάτημά του,
Θὰ χώνω καὶ τὸν Κάσσιον. (2)

Αἰτεῖ χάριν ὑπὲρ αὐτοῦ:

Ὀθέλλος

Ἄλλην φοράν, γυναῖκά μου γλυκεράμου· ὄχι τώρα·
Μετ' ὀλίγον, ὅτε παρακαλεῖ αὐτὴν νὰ τὸν ἀφήσῃ μόνον ἐπί τινας στιγμάς, βλέπετε τὴν ἀθῶαν εὐθυμίαν, τὸν ταχὺν χαιρετισμὸν καὶ τὴν φιλοπείγμονα φωνὴν μικρᾶς κόρης:

Δυσδαιμόνα

Ὄχι νὰ 'πῶ; δὲν γίνεται. Ὀθέλλε μου, πηγαίνω·
Ὅταν καὶ ὅπως ἀγαπᾷς, 'σοῦς ὁρισμοὺς σου εἶμαι·
Εἰς ὅ,τι κι' ἂν ἐπιθυμῇς.—Ὦ Ἐμιλία, ἔλα.

Ἡ ζωηρότης, ἡ γοργότης, δὲν ἐμποδίζει τὴν δειλὴν σεμνότητα καὶ τὴν σιωπηλὴν ἀτολμίαν· τοὐναντίον. πηγὴν ἔχουσι τὴν αὐτὴν αἰτίαν, τὴν ὑπερβολικὴν δηλαδὴ εὐαισθησίαν. Ἐκείνη ἥτις αἰσθάνεται ταχέως καὶ σφοδρῶς, κέκτηται περισσοτέραν περίσκεψιν καὶ πάθος ἢ αἱ λοιπαί· κραυγάζει ἢ σιωπᾷ· ἢ λέγει τὸ πᾶν, ἢ οὐδέν. Τοιαύτη εἶνε ἡ Ἰμογίνη, «τόσον εὐαίσθητος εἰς τὰς μομφάς, ὥστε αἱ λέξεις εἶνε δι' αὐτὴν προσβολαί, καὶ αἱ προσβολαὶ θάνατος». Τοιαύτη εἶνε ἡ Βεργινία, ἡ γλυκεῖα σύζυγος τοῦ Κοριολάνου· ἡ καρδία της δὲν εἶνε ρωμαντική· θαμβοῦται ἐκ τῶν νικῶν τοῦ συζύγου της· ὅταν δὲ ἡ Βολούμνια παριστᾷ αὐτὸν κτυπῶντα τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ τὴν χειρὰ ἐπὶ τοῦ αἱμοφύρτου μετώπου του, ἡ Βεργινία ὠχριᾷ: «Αἱμόφυρτον τὸ πρόσωπόν του! λέγει. Ζεῦ, ὄχι αἷμα!» Ἐπιθυμεῖ νὰ λησμονήσῃ ὅτι γνωρίζει τοὺς κινδύνους τοῦ συζύγου της, καὶ δὲν τολμᾷ νὰ τοὺς συλλογισθῇ· ὅταν δὲ τῇ λέγωσιν ὅτι οὐδέποτε ὁ Κοριολάνος συνειθίζει νὰ ἐπανέρχηται ἄνευ πληγῶν:
—«Ὦ! ὄχι, ὄχι, ὄχι!» 1) Ἀπαντᾷ. Ἀποφεύγει τὴν φοβερὰν ταύτην εἰκόνα, καὶ ὅμως φυλάττει πάντοτε ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της κρυφίαν τινὰ ἀγωνίαν. Δὲν θέλει νὰ ἐξέλθῃ πλέον, δὲν μειδιᾷ πλέον, ὑποφέρει μόλις ἔλθῃ τις νὰ τὴν ἴδῃ· θὰ ἐμέμφετο ἑαυτὴν ὡς σκληράν, ἐὰν ἐλησμόνει ἢ ἠθύμει, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν. Ὅταν ὁ σύζυγός της ἐπανέρχηται, οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ νὰ ἐρυθριᾷ καὶ νὰ κλαίῃ. Ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη εὐαισθησία πρέπει νὰ καταλήξῃ εἰς τὸν ἔρωτα. Οὕτως ἅπασαι ἀγαπῶσι παραφόρως καὶ ὁ ἔρως γεννᾶται ἐν αὐταῖς ἐκ τοῦ πρώτου βλέμματος.

Εὐθὺς ὡς ἡ Ἰουλιέττα ρίψῃ τὸ πρῶτον βλέμμα πρὸς τὸν Ῥωμαῖον, λέγει τῇ τροφῷ της: «Πήγαινε νὰ μάθῃς τὸ ὄνομά του. Ἐὰν εἶνε νυμφευμένος, ὁ τάφος μου θὰ εἶνε ἡ νυμφικὴ κλίνη μου» 2). Ἀποκαλύπτεται τὸ πεπρωμένον των. Τοιαῦται, οἵας τὰς ἐδημιούργησεν ὁ Σαικσπῆρος, δὲν δύνανται ἢ νὰ ἀγαπῶσι, καὶ ὀφείλουσι νὰ ἀγαπῶσι μέχρι θανάτου. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἐκεῖνο βλέμμα εἶνε ἔκστασις, καὶ ἡ αἰφνιδία γέννησις τοῦ ἔρωτος εὐφροσύνη. Ἡ Μιράνδα παρατηροῦσα τὸν Φερδινάνδον νομίζει ὅτι βλέπει πλάσμα οὐράνιον. Ἐν τῷ θάμβει τῆς αἰφνιδίας αὐτῆς ὀπτασίας, ἐν τῷ θορύβῳ τῶν θείων συναυλιῶν, αἵτινες γεννῶνται ἐν τοῖς μυχαιτάτοις τῆς καρδίας της, ἵσταται ἀκίνητος. Βλέπουσα αὐτὸν νὰ μεταφέρῃ βαρὺ καυσόξυλα κλαίει· ἐπιθυμεῖ αὐτὴ διὰ τῶν ἁβρῶν λευκῶν χειρῶν της νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἐνῷ ἐκεῖνος θὰ κοιμᾶται. Ἡ συμπάθεια καὶ τὸ ἐρωτικὸν αἴσθημα παρασύρουσιν αὐτήν· δὲν εἶνε πλέον κυρία τῶν λόγων της. Ἐκφράζει ὅ,τι οὐδόλως θέλει νὰ εἴπῃ, ὅ,τι ὁ πατήρ της τῇ ἀπηγόρευσε νὰ ἀποκαλύψῃ, ὅ,τι οὐδέποτε ἄλλοτε ὡμολόγησεν. Ἡ ψυχὴ ὑπέρχειλος πλέον ἐκμυστηρεύεται χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ· εὐδαίμων καὶ ἐντροπαλὴ ἐκ τῆς ὑπερμέτρου εὐτυχίας καὶ τῶν νέων αἰσθημάτων, ἅτινα ὑπερεπλήρωσαν αὐτήν, λέγει:

Μιράνδα

Τρελλὴ 'ποῦμαι, νὰ κλαίω γιὰ κεῖνο 'ποῦ χαίρομαι.

Φερδινάνδος

Τί κλαῖς;

Μιράνδα

Ὅτι δὲν εἶμαι ἄξια καὶ δὲν τολμῶ νὰ προσφέρω ἐκεῖνο
'ποῦ ποθῶ νὰ δώσω, καὶ τρέμω νὰ δεχθῶ ἐκεῖνο, 'π' ἂν
τὸ στερηθῶ, πεθαίνω· ἐγὼ 'μαι γυναῖκά σου, ἂν θέλῃς
νὰ μὲ στεφανωθῇς· εἰ δὲ μή, θέλω 'ποθάνω δοῦλά
σου 1).

Ἡ ἀκαταμάχητος αὕτη εἰσβολὴ τοῦ ἔρωτος μεταμορφόνει ὅλον τὸν χαρακτῆρα. Ἡ δειλὴ καὶ θελκτικὴ Δυσδαιμόνα, ἀίφνης, ἐν συνεδριαζούσῃ συγκλήτῳ, ἐγκαταλείπει τὸν πατέρα της· οὐδὲ πρὸς στιγμὴν σκέπτεται νὰ ζητήσῃ συγγνώμην παρ' αὐτοῦ ἢ νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Θέλει νὰ ἀναχωρήσῃ μετὰ τοῦ Ὀθέλλου εἰς τὴν Κύπρον, διὰ μέσου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τῆς καταιγίδος. Τὸ πᾶν ἀπώλετο δι' αὐτὴν πρὸ τῆς μοναδικῆς καὶ λατρευτῆς εἰκόνος, ἥτις ἐκυρίευσεν ἀπολύτως καὶ ὁλοκλήρως τὴν καρδίαν της. Οὕτως αἱ ἔσχατοι δυστυχίαι, αἱ θανατηφόροι ἀποφάσεις, οὐδὲν ἕτερον εἶνε ἢ αἱ φυσικαὶ συνέπειαι τοιούτων ἐρώτων. Ἡ Ὀφηλία παραφρονεῖ, ἡ Ἰουλιέττα φονεύεται, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι αἱ παραφροσύναι καὶ οἱ θάνατοι οὗτοι δὲν εἶνε ἀναγκαῖοι. Ὅθεν οὐδόλως θὰ εὕρητε τὴν ἀρετὴν εἰς τοιαύτας ψυχάς, διότι πᾶς τις θεωρεῖ ὡς ἀρετὴν τὴν μετὰ περισκέψεως θέλησιν νὰ πράττῃ τὸ καλόν, καὶ τὴν λελογισμένην ὑπακοὴν εἰς τὸ καθῆκον. Αἱ γυναῖκες τοῦ Σαικσπήρου εἶνε ἄγναι ἐκ λεπτότητος ἢ ἐξ ἔρωτος. Ἀποστρέφονται τὴν κακίαν ὡς βάναυσον καὶ οὐχὶ ὡς ἀνήθικον. Πάσχουσιν οὐχὶ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν γάμον, ἀλλ' ἐκ τῆς λατρείας πρὸς τοὺς συζύγους των: «Ὦ γλυκεῖα καὶ θελκτικὴ κλίνη!» Αἱ λέξεις αὗται τῆς Κυμβελίνης ἀπεικονίζουσι τὰ τρυφερὰ καὶ δροσερὰ ἄνθη, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ἀποσπασθῶσι τοῦ στελέχους, μεθ' οὗ ἑνοῦνται, καὶ ὧν τὴν λευκότητα θὰ ἠμαύρονε τὸ ἐλάχιστον στίγμα. Ὅτε ἡ Ἰμογίνη μανθάνει ὅτι ὁ σύζυγός της θέλει νὰ τὴν φονεύσῃ ὡς ἄπιστον, δὲν δυσανασχετεῖ διὰ τὴν προσβολὴν· δὲν φροντίζει διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν ἔρωτα.—«Ἄπιστος εἰς τὴν κλίνην του!» Λιποθυμεῖ συλλογιζομένη ὅτι δὲν ἀγαπᾶται πλέον. Ὅτε ἡ Κορδηλία ἀκούει τὸν πατέρα της, γέροντα εὐρέθιστον, ἀπομαραμθέντα πλέον, νὰ ἐρωτᾷ αὐτὴν πόσον τὸν ἀγαπᾷ, δὲν δύναται νὰ ἐκδηλώσῃ ὑψηλοφώνως τὰς κολακευτικὰς διαβεβαιώσεις, ἃς αἱ ἀδελφαί της ἐπισωρεύουσιν. Αἰσχύνεται νὰ ἐπιδείξῃ τὴν φιλοστοργίαν της δημοσίᾳ, καὶ νὰ ἐξαγοράσῃ μίαν προῖκα. Ὁ Λὴρ τὴν ἀποκληροῖ καὶ τὴν διώκει· ἡ Κορδηλία σιωπᾷ. Καὶ ὅταν βραδύτερον ἐπανευρίσκῃ τὸν πατέρα της ἐγκαταλελειμμένον καὶ παράφρονα, πρὸ αὐτοῦ μετὰ συγκινήσεως τόσον σφοδρᾶς, κλαίει ἐπὶ τῆς προσφιλοῦς ὑβρισθείσης κεφαλῆς αὐτοῦ, μετ' οἴκτου τόσον θελκτικοῦ, ὥστε νομίζει τις ὅτι ἀκούει τὴν θλιβερὰν καὶ ἀπέλπιδα φωνὴν μητρός, ἀσπαζομένης τὰ ὠχρὰ χείλη τοῦ τέκνου της.

Ἐὰν τέλος ὁ Σαικσπῆρος διαγράφῃ χαρακτῆρά τινα ἡρωϊκόν, ἄξιον τοῦ Κορνηλίου, τὴν μητέρα του φέρ' εἰπεῖν, θὰ περιβάλῃ αὐτὴν δι' ἴσου πρὸς τὸν υἱόν της ἡρωϊσμοῦ, θὰ τὴν ζωγραφήσῃ διψῶσαν τὰ σφοδρὰ αἰσθήματα τῆς δόξης, καὶ οὐδέποτε κορεννυμένην. Δὲν θὰ γνωρίζῃ αὕτη νὰ συγκρατῆται· θὰ ἐκρηγνύηται εἰς διθυράμβους ὅταν βλέπῃ τὸν υἱόν της ἐστεμμένον καὶ θὰ ἐξακοντίζῃ ἀρὰς ἐκδικήσεως, ὅταν βλέπῃ αὐτὸν ἐξόριστον· θὰ κατέρχηται μέχρι τῶν χυδαιοτήτων τῆς ὑπερηφανείας καὶ τῆς ὀργῆς, θὰ ἐγκαταλιμπάνηται εἰς τὰς παράφρονας ἐκμυστηρεύσεις τῆς χαρᾶς, εἰς τὰς ὀνειροπολήσεις τῆς φιλοδόξου φαντασίας, καὶ θ' ἀποδεικνύῃ ἅπαξ ἔτι ὅτι ἡ περιπαθὴς φαντασία τοῦ Σαικσπήρου ἀπετύπωσε τὸ ὁμοίωμά της εἰς ἅπαντα τὰ πλάσματα ὅσα ἐδημιούργησεν.....»

Ἀλ.

1) Falstaff, σύντροφος ἐν ὀργίοις τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἑρίκου τοῦ Ε'. Ἐκ τούτου ὁ Σαικσπῆρος ἐδημιούργησε τὸν τύπον τοῦ μεθύσου, τοῦ κυνικοῦ καὶ τοῦ ἀναισχύντου. Σ. Μ.

2) Μετάφρ. Βικέλα. Πράξ. Γ'. Σκηνὴ 3.

Δυσδαιμόνα

Πλὴν τρόγητρα;

Ὀθέλλος

Ὅσον 'μπορῶ, ἀφοῦ ἐσὺ τὸ θέλεις·

Δυσδαιμόνα

Ἀπόψε εἰς τὸ δεῖπνόν μας;

Ὀθέλλος

Ὄχι ἀπόψε, ὄχι.

Δυσδαιμόνα

Ἐ τὸ γεῦμα πότε αὔριον;

Ὀθέλλος

Δὲν θὰ γευθῶ μαζῆ σου.
Ἐ τὸ Κάστρον ἔχω νὰ δεχθῶ ἀξιωματικοὺς μου.

Δυσδαιμόνα

Λοιπὸν τὸ βράδυ αὔριον; ἢ τὴν αὐγὴν τὴν Τρίτην;
Τὸ μεσημέρι, ἢ ἀργὰ τὴν Τρίτην; τὴν Τετάρτην;
Τὴν ὥραν προσδιόρισε, παρακαλῶ· πλὴν ὄχι
ἀπ' τὴν Τετάρτην ὕστερα. Μετάνοιωσ' ὁ καϋμένος·

Ἐκπλήσσεται ὀλίγον ἀκούουσα τοῦ συζύγου της νὰ τῇ ἀρνῆται τὴν χάριν· τὸν ἐπιπλήττει. Ὁ Ὀθέλλος ἐνδίδει. Τίς δὲν θὰ ἐνέδιδε βλέπων τὴν μομφὴν ἐπὶ τῶν ὡραίων ἐκείνων καὶ θελκτικῶν ὀφθαλμῶν;

Δυσδαιμόνα

Μήπως μ' αὐτὸ ποῦ σοῦ ζητῶ κάμνεις σ' μένα χάριν;
Εἶνε ὡσάν νὰ γύρευα νὰ μὴ κρυολογήσῃς,
Νὰ βάλῃς τὸ χειροφτι σου, κάτι καλὸν νὰ φάγῃς,
Νὰ κάνῃς κάτι δι' ἐσὲ 'ποῦ θὰ σὲ ὠφελήσῃ.

1) Κοριολάνος. Πράξις Β'. Σκηνὴ 1.

2) Πράξις Α'. Σκηνὴ Ε' κατὰ μετάφρασιν Βικέλα.

1) «Τρικυμία,» κατὰ μετάφρασιν Ι. Πολυλᾶ.

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΑΛΣΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

(Ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ.)

II

Τὴν ἐπαύριον ἐπανευρίσκομεν τοὺς ἐργάτας τρώγοντας καὶ πίνοντας. Συνομιλοῦσι περὶ τοῦ συμβάντος, δι' ὃ ἠγρύπνησαν ὅλην τὴν νύκτα. Μετ' ὀλίγον δεικνύουσιν εἰς τὸν κύριόν των τοὺς Ἄγγλους τῆς προτεραίας, ἐρχομένους. Ἀλλ' ὁ Διδιὲ τοὺς εἶχεν ἤδη παρατηρήσει . . . Σπεύδει πρὸς αὐτοὺς καὶ τοῖς λέγει μετὰ σεβασμοῦ: Μᾶς κάμνετε τὴν τιμὴν νὰ λάβητε μέρος εἰς τὸ λιτὸν ἡμῶν πρόγευμα; Ὁ ἱερεύς, συμβουλευθεὶς διὰ τοῦ βλέμματος τὴν θυγατέρα του, δέχεται ἄνευ ἐνδοιασμοῦ.

— Ἔχω ὀπωρικὰ καὶ γάλα, προσθέτει ὁ Διδιέ. Ἐνῷ δὲ τοῖς προσέφερεν ἐξ αὐτῶν, προσεπάθει νὰ μὴ φαίνωνται πολὺ αἱ χεῖρες του, διότι αἱ ἀγροτικαί του ἐργασίαι δὲν ἦτο λόγος ἐξηγῶν οὔτε τὰς μελανὰς κηλίδας, οὔτε τὰς πληγὰς τῶν χειρῶν του.

Ἀναγκάζεται τέλος νὰ διηγηθῇ, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἅπαν τὸ χωρίον ἐξύπνησεν αἰφνιδίως ἐκ τοῦ ἤχου τῶν κωδώνων· πυρκαϊὰ εἶχεν ἐκραγῆ ἐν τῇ καλύβῃ ἀτυχοῦς τινος γραίας παραλύτου. Δόξα τῷ Θεῷ! πάντες ἔσπευσαν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ ἐντὸς δύο ὡρῶν τὸ πῦρ ἐσβέσθη καὶ ἡ δυστυχὴς πτωχὴ ἐσώθη.

— Μοὶ κάμνετε τὴν χάριν νὰ τῇ δώσητε τὸ χρυσοῦν τοῦτο νόμισμα; ἐρωτᾷ ἡ Μὶς Ἐθέλ.

— Εὐχαρίστως, δεσποινίς. Θὰ τὴν ἐπισκεφθῶ μετ' ὀλίγον· ἠναγκάσθημεν νὰ τὴν με-

ταφέρωμεν εἰς ἄλλην καλύθην. Ἄχ! ποία παραμυθία θὰ ἦτο δι' αὐτήν, ἐὰν συγχατέτιθεσθε νὰ τῇ φέρητε αὐτοπροσώπως τὴν προφορὰν σας. Ἡ συμπάθειά σας θὰ τὴν συνεκίνει περισσότερον τῆς γενναιοδωρίας σας.

— Πήγαινε, κόρη μου, πήγαινε· ἐνθυμοῦ πάντοτε ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη εἶνε ἡ καλλίστη τῶν ἀρετῶν, ὅπως εἶπεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος· θὰ σᾶς περιμένω ἐδῶ. Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κ. Ἐλσιβὶρ ἐμβάλλει κρυφίως λίρας τινὰς ἐν τῇ χειρὶ τῆς θυγατρός του.

Ὁ Διδιὲ καὶ ἡ Ἐθὲλ ἀπομακρύνονται γοργῷ τῷ βήματι· ἡ νέα Μὶς κόπτει ἐδῶ κ' ἐκεῖ κάμμίαν ἀνεμώνην, καὶ ἐρωτᾷ τὸν Διδιὲ τὸ γαλλικόν της ὄνομα. Κατ' ἐμέ, λέγει, τίποτε δὲν ἀξίζει ὅσον τὰ ἄνθη τῶν ἀγρῶν. Αἴφνης διακρίνει κρίνους φυομένους ἀποτόμως ἐν τινι αὐλακι, καὶ σπεύδει πρὸς αὐτούς, ἀπομακρύνουσα διὰ τῆς χειρὸς τοὺς στάχυς, ὡς σειρὴν ἀνοίγουσα ὁδὸν διὰ μέσου τῶν κυμάτων.

— Ἰδοὺ τὰ πλούτη μου, λέγει ἐπανερχομένη πρὸς τὸν Διδιέ. Οὗτος δὲ σιωπᾷ, σκεπτόμενος ὅτι τὸ ὡραιότερον ἄνθος δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀνθοδέσμῃ· ἐλαφρὸν ἐρύθημα ἀνέρχεται εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Μὶς Ἐθέλ. Ἐμάντευσεν ἄρά γε τὴν σκέψιν του;

— Ἀ! Βλέπω ἐκεῖ ἐπάνω τὸ ἀγαπητόν μου ἄνθος, τὴν ἀγρίαν κληματίτιδα. Τί κρῖμα νὰ μὴ δύναταί τις νὰ τὴν φθάσῃ.

— Δυστυχῶς, ἐὰν δοκιμάσῃ τις ν' ἀναβῇ τὸν παλαιὸν τοῖχον, κινδυνεύει νὰ καταπέσῃ ἐν τῷ παρακειμένῳ χάνδακι.

Οὕτω συνομιλοῦντες ἔφθασαν εἰς τὴν θύραν τῆς καλύβης. Ἡ Ἐθὲλ εἰσέρχεται πρώτη καὶ βλέπει πτωχὴν γραῖαν κατακεκλιμένην καὶ ὀδυρομένην ἐπὶ ταῖς δυστυχίαις της.

— Λοιπόν, μητέρα, βλέπετε πόσον φροντίζω διὰ σᾶς; Μετ' ἐμοῦ ἔρχεται ὡραία δεσποινίς, θέλουσα νὰ μάθῃ πῶς εἶσθε...

— Ὁ Θεὸς νὰ τὴν φυλάττῃ!

Εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν τῆς Ἐθέλ ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἀρχίζει τὴν διήγησίν της, καὶ δὲν σιωπᾷ πλέον. Ὁ Διδιέ, φοβούμενος μὴ προσβληθῇ .... ἡ μετριοφροσύνη του, ἐξέρχεται κρυφίως. Ἡ γραῖα διηγεῖται λοιπὸν ὅτι, ἐν ᾧ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν καλύβην της καὶ νὰ τὴν σώσῃ ἐκ τῶν φλογῶν, ὁ Διδιὲ, κινδυνεύων νὰ καταπνιγῇ ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, ὁρμᾷ εἰς βοήθειάν της, εἰσδύει θαρραλέως μέχρις αὐτῆς καὶ τὴν φέρει ἔξω ὡς πτερόν.

Τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσέρχεται ὁ Διδιέ, φέρων μέγαν κλάδον κληματίτιδος, τὸν ὁποῖον καταθέτει θριαμβευτικῶς πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Μὶς Ἐθέλ.

— Τί βλέπω! Πῶς! εἶνε δυνατόν; ἂν θαυμάζω τὴν ἀνδρείαν, μὲ τὴν ὁποίαν σώζει τις τὴν ζωὴν τοῦ ἄλλου, ὀργίζομαι ὅμως διὰ τὴν τρέλλαν τὴν ὁποίαν ἐκάματε.

— Δησμονήσατε τὴν τρέλλαν, δεσποινίς, φυλάξετε δὲ μόνον ἐν τῇ μνήμῃ σας ... τὴν ἐνθύμησιν τοῦ τρελλοῦ.

Εἶτα ἡ Ἐθὲλ πλησιάζει πρὸς τὴν γραῖαν, θλίβει τὴν χεῖρά της, τὴν προτρέπει εἰς ὑπομονὴν καὶ πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τέλος τῇ δίδει χρυσᾶ τινα νομίσματα.

— Εὐχαριστῶ, παιδί μου! ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀνταμείψῃ! ἐπαναλαμβάνει δι' ἀσθενοῦς φωνῆς ἡ γραῖα.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἡ Ἐθὲλ καὶ ὁ Διδιὲ ὀλίγας μόνον λέξεις ἀνταλλάσσουσι, βαδίζουσι βραδέως ὡς διὰ νὰ ἀπομακρύνωσιν τὴν ὥραν τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Πρώτη ἡ Ἐθὲλ διέκοψε τὴν σιωπήν: Ἀκόμη ὀλίγας ἡμέρας, εἶπε, καὶ θὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν Γαλλίαν. Τίς οἶδεν, ἐὰν θὰ ἐπανέλθωμέν ποτε εἰς τὸν ὡραῖόν σας τόπον . . . . . .

Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως ἔφθασεν. Ἀφοῦ ἀπηύθυναν εἰς τὸν Διδιὲ θερμὰς εὐχαριστίας, ἱππεύουσιν. Ἡ Ἐθὲλ παραδίδει τὴν ἀνθοδέσμην της εἰς τὸν ὑπηρέτην, ἀφοῦ ἀπέκοψε φύλλα τινὰ κληματίτιδος, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν εἰς τὴν κομβιοδόχην της. Τοῦτο δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ γεωργοῦ. Οἱ ἱππεῖς μετ' ὀλίγον ἀφανίζονται ὀπισθεν τῶν δένδρων. Ὁ Διδιὲ, σύννους, ἔχει ταῦς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἠκολούθησεν ἡ Μὶς Ἐθέλ, ὡς ὁ ναύτης πρὸς τὸν ἀστέρα, ὁ ὁποῖος διευθύνει τὴν τύχην του. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἥλιος κατέρχεται μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸ βάθος τῆς πεδιάδος· τὰ νέφη ἐπιχέουσι ῥόδινόν τι χρῶμα εἰς τὸ δάσος. Ἀντηχοῦσιν ὁ αὐλὸς τοῦ ποιμένος, οἱ κώδωνες τῶν ἀγελάδων, τὸ ᾆσμα τῶν ἀετῶν. Ἡ ἀνάμνησις τῆς Μὶς Ἐθὲλ εἰσδύει ὡς χρυσοῦν βέλος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀγρότου· ἐξ ἄλλου ἡ γαρὰ ἀγγλὶς ἀπομακρύνεται σιωπηλὴ καὶ σκεπτική. Λογίζεται ὅτι οὐδὲν ἐν τῇ ζωῇ τῆς γυναικὸς εἶνε τόσον ὡραῖον, ὅσον αἰσθημά τι, κρύφιον καὶ μυστηριῶδες, φυλασσόμενον ὡς μῦρον πολύτιμον, διατηροῦν τὴν δυναμίν του καὶ ἀνθιστάμενον κατὰ τοῦ χρόνου...

III

Ὁ Διδιὲ εὑρίσκετο ἐν Παρισίοις πρὸ τριῶν μόλις ἑβδομάδων, ὅτε ἔλαβεν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ καλλιτέρου του φίλου, τοῦ κόμητος Ἀρθούρου Δαντάκ, γραμματέως τῆς Πρεσβείας ἐν Λονδίνῳ, ὅστις τῷ ἐνθυμίζε τὴν ὑπόσχεσίν του, νὰ παραστῇ εἰς τοὺς γάμους του, τελουμένους κατὰ τὴν πρώτην Δεκεμβρίου. Ἡ μνησπὴ ἔφερεν ἐν τῶν ὡραιοτέρων ὀνομάτων τοῦ προάστειου τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν γάμων ἔδωκαν μέγαν χορόν. Ὁ κύριος Δαντὰκ παρουσιάζει τὸν φίλον του κ. Δομὲλ πρῶτον εἰς τὴν μνηστήν του, καὶ ἔπειτα εἰς πλῆθος νεανίδων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνεται διὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὴν χάριν της ἡ ὡραία Ἀγγλὶς τοῦ Ἄλσους τοῦ Βασιλέως. Βλέπων αὐτὴν ὁ Διδιέ, μόλις δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν του.

Ἡ Ἐθὲλ φέρει λευκὴν ἐκ μουσελίνας ἐσθῆτα, κεντημένην διὰ μικρῶν ἀνθέων. Ἀνθοδέσμη κληματίτιδος προβάλλει ἐκ τῆς κυανῆς αὐτῆς ζώνης. Μετ' ὀλίγον ἡ ὀρχήστρα ἀνακρούει τοὺς πρώτους ἤχους τοῦ ἐμβατηρίου τῶν *Μεθλοτόμφων* τοῦ Μένδελσον· νέοι καὶ νεάνιδες προσκαλοῦνται ν' ἀποτελέσωσι τὴν συνοδείαν τῶν μεμνηστευμένων. Ὁ Διδιὲ σπεύδει νὰ προσφέρῃ τὴν χεῖρά του εἰς τὴν Μὶς Ἐθέλ, ἥτις οὐδόλως ἀναγνωρίζει ἐν τῷ κομψῷ συγχορευτῇ της τὸν γεωργὸν τοῦ Ἄλσους. Ἀφοῦ περιῆλθον τοὺς μακροὺς διαδρόμους, ἵστανται ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ ἐστιατόριον. Ὁ Διδιὲ φέρει ἐπιτηδείως τὸν λόγον εἰς τὰ ταξείδια καὶ ἐρωτᾷ τὴν Μὶς Ἐθὲλ, ποίαν χώραν προτιμᾷ ἐξ ὅσων ἐπεσκέφθη.

— Τὴν Γαλλίαν! ἀπαντᾷ.

— Τί προτιμᾶτε, δεσποινίς, τὰ ὄρη ἢ τὰ δάση;

— Τὰ δάση. Πόσον εἶνε ὡραῖα.. καὶ ἰδίᾳ τὸ δάσος τοῦ Μαρλύ! Ὁ Σατωβριὰν ἔχει περὶ αὐτοῦ περιγραφάς, αἵτινες μοὶ ἐνέπνευσαν ἀπὸ πολλοῦ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸ ἐπισκεφθῶ. Πρὸ ὀλίγων δὲ μόλις μηνῶν τὸ κατωρθώσαμεν.

— Καὶ ἡ θέα του ἐδικαίωσε τὰς ἐλπίδας σας;

— Τὰς ὑπερέβη μάλιστα· ὁ τόπος εἶνε ὡραιότατος· ἔκαμα ἐκεῖ πολλὰ ἰχνογραφήματα· ἐν Μαρλὺ ἐζωγράφησα τὰ ἐρείπια τοῦ Πύργου, καὶ τὴν πηγὴν τοῦ Ἄλσους τοῦ Βασιλέως· τὰς τελευταίας ταύτης τὴν εἰκόνα βλέπω πάντοτε εὐχαρίστως.

— Σκέπτεσθε νὰ ἐπανέλθητε ἐφέτος;

— Ὄχι, δυστυχῶς· μεταβαίνομεν εἰς Ἀφανζέλ.

Ἐπαναφέρων τὴν Μὶς Ἐθὲλ εἰς τὴν θέσιν της, ὁ Διδιὲ χαιρετᾷ τὸν κ. Ἐλσιβὶρ, πρὸ τοῦ ὁποίου μένει ὡσαύτως ἄγνωστος.

Πῶς ὁ νέος οὗτος Παρισινός, ὁ οὕτως εὐγενὴς τοὺς τρόπους, ἠδύνατο ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν τὸν πτωχὸν γεωργὸν, τὸν ἀσχολούμενον εἰς τὰ ἀγροτικὰ ἔργα; Πῶς νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον, καταστάθὲν ἀγνώριστον διὰ τοῦ γενείου, ὅπερ ἀφῆκεν ἔκποτε, διὰ τῆς ὡραίας κόμης του καὶ πρὸ πάντων διὰ τοῦ ὀνόματος Δομὲλ, τὸ ὁποῖον πρῶτον ἤδη ἤκουον!

Ἀναμφιβόλως, ἂν ἦσαν ἄλλοι, θὰ ἀνεγνώριζον αὐτὸν ἐκ τῆς φωνῆς, ἀλλ' οἱ ξένοι δὲν διακρίνουσι τὰς λεπτὰς ἑνὸς ἑκάστου κατὰ τὸν τόνον τῆς φωνῆς διαφορὰς. Ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα τὰ προεόρτια τοῦ γάμου παρέχουσιν εἰς τὸν Διδιὲ Δομὲλ καὶ εἰς τὴν Μὶς Ἐλσιβὶρ τὴν εὐκαιρίαν νὰ βλέπωνται συχνάκις. Ὁ Ἀρθοῦρος Δαντὰκ παρακαλεῖ μάλιστα αὐτὴν νὰ τῷ παραδοθῇ μετὰ τοῦ κ. Δομὲλ ἐν τῷ ναῷ. Εὐτυχὴς καὶ ὑπερήφανος διὰ τὴν προσγιγνομένην αὐτῷ τιμὴν, ὁ Διδιὲ παραγγέλλει διὰ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην ἡμέραν ἀνθοδέσμην ἐξ ἀνθέων κληματίτιδος. Ὅτε τῇ ἐδόθη, ἡ Ἐθὲλ ἠσθάνθη λεπτὸν ἐρύθημα ἀνερχόμενον εἰς τὸ πρόσωπόν της...

IV.

Ἐπιστρέψαντες ἐξ Ἀφανζὲλ περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰανουαρίου, ὁ κ. Ἐλσιβὶρ καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπανευρίσκουσιν ἐν Παρισίοις τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δαντάκ, μετὰ τῶν ὁποίων εἶχον συμφωνήσει νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Ἀγγλίαν. Ὁ κόμης καὶ ἡ σύζυγός του ὁδηγοῦσι τὴν Ἐθὲλ εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον, διότι, ἐὰν ὁ αἰδεσιμώτατος οὐδέποτε φοιτᾷ εἰς τοιαῦτα θεάματα, δὲν ἀπαγορεύει αὐτὰ εἰς τὴν θυγατέρα του. Ὁ Δομὲλ ἔχει θέσιν πλησίον τῆς ὀρχήστρας· τοὺς βλέπει καὶ σπεύδει νὰ χαιρετήσῃ τὰς κυρίας, αἵτινες

ὑποδέχονται αὐτὸν εὐμενέστατα καὶ τὸν κρατοῦσιν ἐν τῷ θεωρείῳ των. Ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ μελοδράματος καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Ἐνῷ ὅμως ὁ Διδιὲ ἦλθεν εἰς τὸ θέατρον διὰ νὰ διασκεδάσῃ, ὁ νοῦς του εἶνε τόσον μακρὰν τῆς παραστάσεως, ὥστε, ἐρωτώμενος μετ' ὀλίγον ὑπὸ τῆς κ. Δαντὰκ πῶς εὑρίσκει τὴν πρωταγωνίστριαν, ἀπαντᾷ: Εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρέπει νὰ ὑπάγῃ τις, διὰ νὰ τὴν εὕρῃ.

— Τί μᾶς λέγετε ἐκεῖ; λέγει ἡ κυρία Δαντάκ, μὴ δυναμένη νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτά της. Εἴπατέ μας, παρακαλῶ, τί εὑρίσκει τις ἐν Ἀγγλίᾳ;

— Τὴν εὐτυχίαν! ψιθυρίζει πολὺ σιγά, ἀλλ' ὄχι καὶ τόσον ὥστε νὰ μὴ τὸ ἀκούσῃ ἡ Ἐθέλ.

— Δὲν ἀπηντήσατε ἀκόμη εἰς τὴν ἐρώτησίν μου; ἐπαναλαμβάνει ἡ κ. Δαντάκ.

Ἡ Ἐθέλ, βλέπουσα ὅτι ὁ Διδιὲ ζητεῖ ματαίως τρόπον ὑπεκφυγῆς, σπεύδει νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν του, λέγουσα:

— Βελόνας τοῦ Leeds ἐκ τοῦ ἐργοστασίου Sheffield.

— Χωρὶς νὰ τὴν ζητήσῃ εὑρίσκει τις ὡσαύτως καὶ τὴν ὀμίχλην, προσθέτει ὁ Ἀρθοῦρος Δαντάκ.

— Ἀ! φίλε μου, ὁ ἄνθρωπος ταχὰ δὲν εἶνε πάντοτε περιβεβλημένος διὰ τῆς ὀμίχλης τῶν ὀνειροπολημάτων του;

Τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, ὁ Διδιὲ ζητεῖ παρὰ τῆς Μὶς Ἐθὲλ τὴν ἄδειαν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ καὶ τῇ προσφέρῃ τὰ σεβάσματά του, πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ.

Ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀποφασίζει νὰ τῇ ὁμολογήσῃ τὸν ἔρωτά του καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά της. Φθάνει τὴν ἐπαύριον παρ' αὐτῇ ὑπὸ τὸ κράτος μεγάλης συγκινήσεως.

Βλέπουσα τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ὠχρότητά του, ἡ Μὶς Ἐθὲλ προχωρεῖ πρὸς αὐτόν.

— Μήπως εἶσθε ἀσθενὴς, κύριε Δομὲλ; κρθήσατε ἐδῶ πλησίον μου νὰ συνομιλήσωμεν. Τί ἔχετε λοιπόν; μήπως σᾶς ἐλύπησα χθὲς τὸ βράδυ, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, δι' ἀνοήτου τινὸς λέξεως; βεβαίως ἔχετε δυσαρέσκειάν τινα καὶ φοβοῦμαι μὴ εἶμαι ἐγὼ ἡ αἰτία αὐτῆς. Πῶς! δὲν ἀποκρίνεσθε; Πρὸς Θεοῦ, ἐξηγηθῆτε, τῷ λέγει παρατηροῦσα αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

— Δὲν θὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐπὶ πολὺ, Μὶς Ἐθέλ, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ φύγετε πρὶν σᾶς ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου, πρὶν σᾶς εἴπω ὅτι σᾶς ἀγαπῶ... Πρὶν σᾶς γνωρίσω, ἤμην ἄνθρωπος σοβαρὸς καὶ τώρα δὲν δύναμαι νὰ ἀνοίξω οὔτε βιβλίον..

— Κύριε Διδιέ! . . . Κύριε Διδιέ! . . .

— Ἀφοῦ εἶσθε τόσον καλὴ, ὅσον καὶ ὡραία, ἐλπίζω ὅτι θὰ μοὶ συγχωρήσετε ὅτι τολμῶ νὰ ὑψωθῶ μέχρις ὑμῶν, ζητῶν τὴν χεῖρά σας.

— Ἀ! μὲ φέρετε εἰς δυσκολωτάτην θέσιν· αὐτὰ τὰ ὁποῖα μοὶ λέγετε, μοὶ προξενοῦν συγχρόνως χαρὰν καὶ λύπην· λύπην διότι δὲν δύναμαι νὰ εἰσακούσω τὰς εὐχάς σας· χαρὰν διότι μοὶ εἶνε εὐχάριστον νὰ βλέπω ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε· εἰς τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν τρέφω πρὸς ὑμᾶς πρὸ πολλοῦ, προστίθεται ἤδη καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μου.

— Ὤ! πόσον εἶμαι δυστυχής! Μοὶ εἴπατε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἡ ἀπελπισία μου σᾶς συγκινεῖ, καὶ μ' ὅλα ταῦτα κατασυντρίβετε τὴν καρδίαν μου! Μοὶ ἐφάνη ὅτι μὲ παρετηρεῖτε μετ' ἀγαθότητος· χθὲς τὸ βράδυ, ὅταν σᾶς ἄφησα, ἐνόμισα ὅτι ἡ χεὶρ σας ἔτρεμεν ἐνῷ τῆς ἔδιδα μόν, ἐνόμισα...., ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἡ παράφρων, τοῦ ὁποίου ἡ καλλονή σας ἐδίωξε τὸ λογικόν. Συγχωρήσατέ μοι· τὸ ὄνειρον μιᾶς ἡμέρας, μεθ' οὗ ἀπέπτη ἡ ζωηρότης τῆς νεότητός μου, ἡ ἐλπὶς τοῦ μέλλοντος καὶ ἡ γαλήνη τοῦ βίου μου.

Ἡ συνομιλία διεκόπη ἐκ τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Ἐλσιβὶρ.

Ὁ Διδιὲ, ὠχρὸς ὡς φάσμα, ἐκφράζει αὐτῷ τὴν λύπην του ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ παραμείνῃ πλειότερον, καὶ ἀναχωρεῖ.

— Πόσον ὠχρὸς καὶ καταβεβλημένος εἶνε! δὲν τὸ παρετήρησες καὶ σύ, Ἐθέλ;

— Μάλιστα, πάτερ μου.

— Ἤθελον νὰ τῷ ζητήσω εἰδήσεις περὶ τῆς ὑγείας του, ἀλλ' ἐβιάζετο. Μήπως εἶνε ἀσθενής;

— Δὲν μοῦ εἶπε τίποτε.

— Ὁ πτωχὸς, πόσον φαίνεται δυστυχής!

— Ἐπειδὴ οὐδέποτε εἶχον μυστικὸν τι πρὸς ὑμᾶς πάτερ μου, μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία τῆς λύπης καὶ τῆς συγκινήσεώς του.

— Πῶς τοῦτο;

— Ἐζήτησε τὴν χεῖρά μου, καὶ ἐγὼ ἀπέκρουσα τὰς προτάσεις του.

— Εἶνε δυνατόν; δὲν σοῦ ἀρέσει λοιπόν;

— Τοὐναντίον, μοῦ ἀρέσει πολύ.

— Μήπως ἔχεις κάμμίαν ἔνστασιν ὡς πρὸς τὴν ἐθνικότητά του;

— Δὲν λέγω τοῦτο.

— Μήπως ἔδωσες τὸν λόγον σου;

— Ὄχι, πάτερ μου.

— Ἡ καρδία σου εἶνε ἀκόμη ἐλευθέρα;

— Θὰ ἐψευδόμην, ἐὰν ἔλεγον ναί.

— Δύναμαι νὰ μάθω τὸ ὄνομα ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς;

— Ὦ τοῦτο ἔπρεπε νὰ τὸ γνωρίζω· ἀλλὰ τὸ ἀγνοῶ.

— Ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο τόσον σοβαρόν, θὰ ἐνόμιζα ὅτι ἀστειεύεσαι. Ἐξηγήθητι, Ἐθέλ.

— Πρὸς τί; πάτερ μου· πιθανὸν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, νὰ μὴ μ' ἀγαπᾷ, βέβαιον δὲ ὅτι δὲν θὰ ἐπιδοκιμάσετε τὴν ἐκλογήν μου.

— Θεέ! τί θέλεις νὰ εἴπῃς; πρόκειται περὶ Ἑβραίου ἢ Ζουλού;

— Οὐδὲν τοιοῦτον· πρόκειται περὶ ἁπλοῦ χωρικοῦ. Ἐνθυμεῖσθε τὸν ὡραῖον χωρικόν, τὸν ὁποῖον εἴδομεν πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἰς τὸ Ἄλσος τοῦ Βασιλέως;

— Κάλλιστα.

— Λοιπόν! ἀφοῦ θέλετε νὰ μάθετε, αὐτὸν ἀγαπῶ, καὶ θὰ ἀγαπῶ πάντοτε.

— Ἀλήθεια! εἶνε δυνατόν;

— Ναί!

— Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἀπέκρουσες τὸν κ. Δομὲλ;

— Μάλιστα, καὶ ἴσως δὲν θὰ ἦμην ἀδιάφορος εἰς τὰς παρακλήσεις του, ἂν ἐγνώριζα αὐτόν, πρὶν συναντήσω τὸν ὡραῖον χωρικόν. Ἀφοῦ οὕτως ἦλθον τὰ πράγματα, θὰ μείνω πιστὴ εἰς τὸν ἄγνωστον αὐτὴ εἶνε, πάτερ μου, ἡ ἀλήθεια.

Ὁ κ. Ἐλσιβὶρ, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὰς σκέψεις του, διευθύνεται πρὸς τὴν προκυμαίαν· τὸ πρῶτον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον συναντᾷ, εἶνε ὁ Διδιὲ Δομὲλ. Ὁ ἱερεὺς πλησιάζει αὐτὸν μετ' ἀγαθότητος καὶ τῷ λέγει:

— Κύριε Δομὲλ, γνωρίζω τώρα τὴν αἰτίαν τῆς λύπης σας· γνωρίζω τὴν τιμήν, τὴν ὁποίαν ἐκάματε εἰς τὴν θυγατέρα μου· παρ' αὐτῆς ἔμαθα ὅτι ἠρνήθη· λυποῦμαι δι' αὐτό, ἀλλὰ δὲν δύναμαι ἀπολύτως τίποτε διότι ἀγαπᾷ ἄλλον. Ἰδοὺ τί ἔμαθα πρὸ ὀλίγου, καὶ δὲν σᾶς κρύπτω, ὅτι εἶμαι κατάπληκτος. Πρό τινων μηνῶν, ὅτε εἴμεθα πάλιν ἐν Γαλλίᾳ, συνηντήσαμεν ἐν τῇ ἐξοχῇ νέον χωρικόν, ὡραῖον καὶ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ὅτε ἐζητήσαμεν παρ' αὐτοῦ νὰ μᾶς δείξῃ τὸν δρόμον τοῦ Ἄλσους τοῦ Βασιλέως· προσεφέρθη νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ὁ ἴδιος· ἡ εὐγένειά του καὶ οἱ ὡραῖοί του τρόποι προϋξένησαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν θυγατέρα μου, ἐντύπωσιν, ἥτις μετεβλήθη ταχέως εἰς ἔρωτα, ὅτε κατὰ τύχην ἔμαθεν ὅτι μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἔσωσεν ἀπὸ τῶν φλογῶν πτωχήν τινα γραῖαν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ Διδιὲ ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κ. Ἐλσιβίρ.

— Δὲν δύνασθε νὰ μαντεύσετε τί αἰσθάνομαι ἐν ἐμοὶ· τὸ μέτωπόν μου καίεται, ἡ κεφαλή μου διαρρήγνυται.

— Ἡσυχάσατε, νέε, ἡ κατάστασις σας μὲ φοβίζει.

— Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ προσφιλεστάτου εἰς ὑμᾶς ὄντος, εἰς τὸ ὄνομα τῆς Μὶς Ἐθέλ, μὴ μοὶ ἀρνηθῆτε τὴν τελευταίαν σωτηρίας ἐλπίδα, ἥτις μοὶ μένει. Ἐντὸς ἐξ μηνῶν τίς οἶδεν πόσα πάγματα, δύνανται νὰ συμβῶσι. Τίς οἶδεν ἂν ὁ ἀντεραστής μου, ὁ χωρικὸς δὲν προσελήφθη εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἂν δὲν ἀνεχώρησε διὰ τὸ Τογκὶνον ἢδὲν ἀπέθανεν ὑπὸ τὰς σημαίας; Τίς οἶδεν ἀκόμη, ἂν δὲν εἶνε εὐτυχὴς σύζυγος καὶ πατήρ; ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐν τούτων συνέβη, δὲν θὰ ἐκάμπτετο ἡ Μὶς Ἐθέλ, καὶ δὲν θὰ συγκατετίθετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην;

— Τὸ κατ' ἐμὲ, θὰ ἦμην εὐτυχὴς, ἂν ἐγίνετο τοῦτο. Τί δύναμαι νὰ κάμω;

— Ἂν θέλετε νὰ μὲ πιστεύσητε, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἁπλούστατον· πορεύθητε μετὰ τῆς Μὶς Ἐθὲλ νὰ ἐξετάσητε ἂν ἐκεῖνος ὅστις ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ τῇ ἀρέσῃ, εἶνε ἀκόμη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Πρὸς τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ μεταβῆτε εἰς τὸ Ἄλσος τοῦ Βασιλέως, ὅπου τὸ πρῶτον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θὰ συναντήσητε, θὰ σᾶς δώσῃ πᾶσαν πληροφορίαν.

— Ἐλπίζω, ὅτι ἡ θυγάτηρ μου θὰ παραδεχθῇ τὸ σχέδιον τοῦτο· αὔριον τὸ πρωί, ἀναχωροῦμεν. Ἐν τούτοις λάβετε ὑπομονὴν, καὶ ὀπλίσθητε μὲ δύναμιν, ὅπως ἔλεγεν ὁ Δαυὶδ εἰς τὸν Σολομῶντα.

V.

Ἡ Ἐθὲλ συγκατετέθη μετὰ χαρᾶς εἰς τὸ σχέδιον τοῦ πατρός της. Ἐν Βερσαλλίαις ὁ κ. Ἐλσιβίρ, καλέσας ἁμαξηλάτην, συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ διὰ

τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ. Μετ' ὀλίγον ἡ ἀνωφέρεια τῆς ὁδοῦ ἀναγκάζει τοὺς ὁδοιπόρους νὰ κατεβῶσι τῆς ἁμάξης. Ἀμφότεροι διατρέχουσι πεζῇ τὴν μακρὰν ἐκ Βιλπρὲ εἰς Σαιντινὸν ὁδόν· ἡ ἡμέρα εἶνε ὡραία· ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ ἥλιος μειδιῶσι πρὸς τὴν γῆν· λεπτὴ αὔρα σείει ἠρέμα τὰ φύλλα. Αἴφνης ἰδοὺ ἔρχεται χωρικός, καθήμενος ἐπὶ νορμανδικοῦ ἵππου, ἔχων μακρὰν μάστιγα περὶ τὸν λαιμὸν καὶ παρ' αὐτῷ ὡραῖον κύνα. Ὦ ἔκπληξις! ὦ ὑψίστη χαρά! Ἡ Ἐθὲλ ἐκβάλλει κραυγὴν· ἀνεγνώρισε τὸν Διδὶ Δομέλ· οὗτος ἠδὴ ἀμέσως ἐκ τοῦ ἵππου, οἱ ὀφθαλμοί του σπινθηροβολοῦσιν, ἡ ὄψις του ἀκτινοβολεῖ ἐξ εὐτυχίας· ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας τῆς Μὶς Ἐθὲλ, καὶ ἁρπάζει τὰς δύο της χεῖρας, τὰς ὁποίας αὕτη παραδίδει, ἄνευ τινὸς ἀντιστάσεως, εἰς τοὺς ἀσπασμούς του.

— Πῶς! εἶσθε σεῖς κύριε Δομέλ;

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος· γεωργὸς τὸ θέρος, παρισινὸς τὸν χειμῶνα, ἔχων διὰ τοὺς δύο μίαν μόνην καρδίαν ἵνα σᾶς ἀγαπῶ.....

Hephele

(Μετάφ. Π. Γ. Μακκά)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ὅσοι νυκτογυρίζετε ἀμέριμνοι, οὐδένα ἔχοντες φόβον κακοῦ συναπαντήματος, διότι ἀγρυπνοι εἰς ἑκάστην γωνίαν ἵστανται ὁδηγοὶ καὶ φύλακες τοῦ φωταερίου οἱ φανοί· ὅσοι τοσάκις ἐσώθητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν τὰ χάσματα, ἀπὸ συγκρούσεις πρὸς δένδρα καὶ λίθους, ὅσοι τέλος — καὶ ὅσαι — μεθ' ὅλην τῆς νυκτὸς τὴν σκοτίαν, διεκρίνατε τὸ μειδίαμα ἢ τὸ γλυκύτατον βλέμμα, ὅπερ προσφιλεῖς ὀφθαλμοὶ ἐξηκόντισαν πρὸς ὑμᾶς, θὰ ὁμολογήσητε βεβαίως ὅτι ταῦτα πάντα ὀφείλονται εἰς τὴν εὐεργετικὴν ἐνέργειαν τοῦ φωταερίου, ὅπερ, διαδεχθὲν τοὺς ἀμυδροὺς καὶ νυσταλέους τοῦ ἐλαίου φανοὺς, ἐγένετο ὁ ἀχώριστος τῶν νυκτῶν μας σύντροφος. Ἀλλὰ πόσοι ἀρά γε ἐξ ὑμῶν δὲν ἀγνοεῖτε τί ὁ ἐφευρὼν τὸ φωταέριον; Ἠδὴ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν συμπατριωτῶν του ἔρχεται νὰ μᾶς τὸν ἐνθυμίσῃ. Ἀπέβωσε πρὸ καιροῦ τριακονταπενταετής, πτωχός, ἀστεγος, ὁ Φίλιππος Λεμπόν. Ὡς συνήθως, ἄλλοι ἐγένοντο πλούσιοι, πολὺ πλούσιοι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀλλ' εἰς αὐτὸν μόνον θὰ ἐγείρωσιν ἀνδριάντα οἱ κάτοικοι τῆς γαλλικῆς πόλεως Σωμόν, τιμῶντες τὴν μνήμην τοῦ συμπολίτου των ἐκείνου, δι' ὃν, ὅπως καὶ διὰ τοὺς ἀρχαίους ἕλληνας, δύναται νὰ λεχθῇ: Αὐτὸς ἐφώτισε τὸν κόσμον!

Εἰς τοὺς καταλόγους τῶν συνδρομῶν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος του οὐδεμία βεβαίως ἑλληνικὴ πόλις θὰ ἐγγραφῇ. Δίκαιον. Ἡμεῖς ὀλίγον ὠφελήθημεν ἀπὸ τὴν ἐφεύρεσίν του.. Ἀλλ' ἡ ἐν Ἀθήναις ἑταιρεία τοῦ φωταερίου βεβαίως δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὸν αὐτὸν λόγον.

×

Οἱ παρ' ἡμῖν ζυθοπῶλαι ὅλων τῶν γενῶν δὲν πρέπει ν' ἀπολέσωσι τὴν εὐκαιρίαν. Προεκηρύχθη καὶ γενήσεται κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον ἐν Παρισίοις μεγάλη ἔκθεσις ζύθων. Τὸ ἀφῶδες ποτὸν θὰ παρίσταται ἐκεῖ ὑφ' ὅλας τὰς μορφὰς καὶ τὰ χρώματά του, καὶ θ' ἀντιπροσωπεύῃ τὰς ὀνομαστοτέρας χώρας τῆς παραγωγῆς του. Ὁ ἑλληνικὸς ζῦθος δὲν πρέπει κατ' οὐδένα λόγον νὰ λείψῃ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης διὰ πολλοὺς λόγους, ὧν κυριώτεροι οἱ ἑξῆς: Πρῶτον, διότι θὰ εἶνε μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδός του· δεύτερον, διότι θὰ εἶνε ἀπόδειξις ὅτι ἡμεῖς οἱ ἕλληνες δὲν παρεξεκλίναμεν ποσῶς ἀπὸ τὰ πατροπαράδοτα, ἀφοῦ κατασκευάζομεν αὐτὸν ἀκόμη κατὰ τὴν συνταγήν, ἣν ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν, ἤτοι ἐξ ὕδατος καὶ σίτου κοπανιστοῦ, καὶ τρίτον...ἀλλ' ἀρκοῦσιν οἱ δύο οὗτοι λόγοι· ὅ,τι καὶ ἂν εἴπωμεν περὶ ζυθοπωλίδων, θὰ εἶνε πάντοτε ὀλίγον.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΖΟΟΦΙΛΟΙ

Τὰ νέα βιβλία παρέχουσιν ἡμῖν κἄποτε τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετῶμεν, μετὰ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, τὰ θέματα, ἅτινα πραγματεύεται ὁ συγγραφεὺς· καὶ τοι δὲ τὸ μικρὸν τοῦτο βιβλιάριον οὐδὲ πρωτότυπος, οὐδὲ ἐκτενὴς εἶνε μελέτη, ἐν τούτοις εὐχαρίστως ἐπικροτοῦμεν εἰς τὴν ἔκδοσίν του, ἀποβλέποντες εἰς τὸν εὐγενῆ σκοπὸν δι' ὃν εἶνε προωρισμένον. Πολλάκις δὲ γράψαντες περὶ τῆς πρὸς τὰ πτωχὰ ζῶα ὀφειλομένης εὐσπλαγχνίας, φρονοῦμεν ὅτι εὐεργετικωτάτη ἔσται ἡ παρ' ἡμῖν διάδοσις τοῦ ὑπὸ τῆς κ. *Ἐλπίδος Μελάνης* ἐξελληνισθέντος ἔργου τοῦ Dorer, ὡς διδάσκοντος ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες ὑπῆρξαν συμπαθεῖς, εὔσπλαγχνοι καὶ εὐεργετικοὶ πρὸς τὰ ζῶα, καὶ τοι ἡ ἔκφρασις *ζωόφιλοι* δὲν ἦτο αὐτοῖς γνωστὴ, ὡς ἐγράφομεν καὶ πρό τινος, ἀποδείδοντες εἰς τὴν ἔλλειψιν καταλλήλου λέξεως... τὴν ἔλλειψιν *φιλοζωΐας* τῶν ἀπογόνων των.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐν γένει ἐσέβοντο τὰ ζῶα, διότι τὰ ἐθεώρουν ἱερά. Οἱ ἰνδοὶ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι τὰ ἐθεοποίουν μάλιστα. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες εἶχον νόμους προστατεύοντας αὐτὰ — τοὺς πρώτους νόμους εἰς τὸ εἶδος τοῦτο — αὐστηροτέρους δὲ τῶν σκοπούντων τὴν προστασίαν τῶν ἀνθρώπων, διὰ τὸν εὐγενῆ λόγον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ὄντων μὴ δυναμένων νὰ προστατευθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν. Αἱ δὲ Ἀθῆναι ἔδιδον τότε τὸ πρῶτον παράδειγμα, τιμωροῦσαι αὐστηρῶς πάντα κακοποιοῦντα ὄντα ἀθῶα.

Μειράκιον ἐξόρυζαν τοὺς ὀφθαλμοὺς νεοσσῶν κίχλης ὑπέστη πρὸς τιμωρίαν τὸ αὐτό. Πολίτης ἐτιμωρήθη ἐπίσης αὐστηρῶς, διότι ἐξέδαρε ζῶντα κριόν, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πραξιτέλης διὰ τὸ αὐτὸ ἔγκλημα ὑπέστη ῥαβδισμοὺς, καί τοι ἐν τῇ ἐποχῇ ἡμῶν θὰ ἐδικαιολογεῖτο ὅτι χάριν τῆς τέχνης καὶ πρὸς μελέτην τῶν ἀνατομικῶν ἀναλογιῶν ἔπραξε τοῦτο, ὡς τόσοι καὶ τόσοι καθ' ἑκάστην ἐπιστήμονες. Δικαστὴς συντρίψας τὴν κεφαλὴν πτηνοῦ, ὅπερ καταδιωκόμενον ὑπὸ ἁρπακτικοῦ ὀρνέου εἶχε καταφύγει εἰς τὸν κόλπον του, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, οὐ μόνον διὰ τὴν σκληρότητα, ἀλλὰ καὶ διότι παρεβίασε τὸ δικαίωμα, ὅπερ ὅλοι ἔχαιρον, νὰ καταφύγωσι παρ' αὐτῷ ὡς δικαστῇ. Οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες οὐ μόνον ἐπροστάτευον, ἀλλὰ καὶ ἠγάπων καὶ ἀντίμειβον τὰ ζῶα. Τὸ παράδειγμα τῶν Κορινθίων δωρησάντων ἀργύρου περιλαίμιον καὶ ἀνεγειράντων ἀναθημάτικην στήλην εἰς τὸν κύνα ὅστις ἔσωσε τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὸ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ἑκατομπέδου διέταξαν ὅπως ὅλα τὰ φορτηγὰ ζῶα, ὅσα εἶχον πρὸς τοῦτο ἐργασθῆ, ἀφεθῶσι τοῦ λοιποῦ ἐλεύθερα καὶ τρέφωνται δημοσίᾳ δαπάνῃ εἶνε ἀποδείξεις ἀρκοῦσαι τῶν εὐγενῶν ἐκείνων αἰσθημάτων, ἅτινα δυστυχῶς δὲν μετεδόθησαν κληρονομικῶς. Ἐν ἐκ τῶν ζώων τούτων τοῦ Ἑκατομπέδου, μετὰ τὴν ἀπονεμηθεῖσαν αὐτῷ... σύνταξιν ἃς εἴπωμεν, ἐπέστρεψεν ἑκουσίως διὰ νὰ ὑποβληθῇ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐργασίαν του. Τοῦτο τόσον συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους ὥστε ἡ πολιτεία ἐκτοτε κατέβαλεν ἰδιάζουσαν μέριμναν πρὸς συντήρησίν του. Τοιαῦτα παραδείγματα πόσον κρατύνουσι τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα!

Ἐὰν ὁ Barry, ὁ διάσημος κύων τοῦ Ἅγ. Βερνάρδου, ὁ σώσας πλέον τῶν 40 ἀνθρώπων, ἔζη τότε, θὰ ἠγείροντο πρὸς τιμήν του ἀγάλματα καὶ μνημεῖα. Ἤδη ἠρκέσθησαν — λέγει μετὰ πόνου ὁ συγγραφεὺς — νὰ τὸν ταριχεύσωσι καὶ τὸν πέμψωσιν εἰς τὸ μουσεῖον τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἀλλ' ὅπως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ποίησις ἐξύμνει τῶν ζώων τὰ εὐγενῆ ταῦτα κατορθώματα, οὕτω καὶ διὰ τὸν Barry ἐγράφη ὕμνος σύγκινητικώτατος ὑπὸ τοῦ Scheitlin, οὐτινὸς ἀποσπῶμεν τὴν ἑξῆς περιπαθεστάτην περικοπήν:

«Ἡ Βέρνη ἔπραξεν καλῶς διαθρέψασά σε ἐν τῷ Πρυτανείῳ, ὅτε ἡ ἡλικία σου δὲν σοὶ ἐπέτρεπε πλέον νὰ εἶσαι ὠφέλιμος εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Καὶ τῷ ὄντι· σὺ ἀπεδείχθης ἀξιώτερος τῆς τιμῆς ταύτης ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους. Ὀκτιδόηποτε ἴδῃ ἐν Βέρνῃ τὸ καλῶς τεταριχευμένον σῶμά σου, ἃς ἀφαιρέσῃ τὸν πῖλόν του, ἃς ἀγοράσῃ τὴν λιθογραφημένην εἰκόνα σοῦ καὶ ἃς ἀναρτήσῃ αὐτὴν κεκοσμημένην εἰς τοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης του, ἃς ἀγόρασῃ ἐπίσης τὸ ἀνάγλυφον τὸ παριστάνον τὸν μικρὸν καὶ ἀσθενῆ παῖδα τὸν φερόμενον ἐπὶ τῶν νώτων σου καὶ περιελίσσοντα τοὺς ἀσθενεῖς βραχίονάς του περὶ τὸν λαιμόν σου, καθ' ἣν στιγμὴν ἐστάθης πρὸ τοῦ μοναστηρίου καὶ ἔκρουσες τὴν θύραν· ἃς τὴν δεικνύῃ εἰς τοὺς νέους καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων ἀφορέπων αὐτοὺς νὰ πράττωσιν ὅ,τι καὶ ὁ φιλάνθρωπος οὗτος Σαμαρείτης....»

Τοιοῦτον τὸ περιεχόμενον τοῦ ὡραίου τούτου φυλλαδίου, ὅπερ θὰ ἠυχόμεθα ὑπὸ πολλῶν ν' ἀναγνωσθῇ. Ἐν αὐτῷ ἀναφέρονται ἰδίᾳ αἱ τῶν ἀρχαίων καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἀθηναίων φιλικαὶ πρὸς τὰ ζῶα σχέσεις, τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν οἱ σχετικοὶ ὕμνοι καὶ τὰ περὶ ταφῆς τῶν κατοικιδίων ζώων ὑπὸ τῶν τέως συγκατοίκων των; ταφῆς, ἧς σπάνια παραδείγματα ἀκούονται κἄποτε καὶ παρ' ἡμῖν. Ἐν τέλει δὲ ἐκδηλοῦται ἡ πρὸς τὰς Ἀθήνας — οὐχὶ βεβαίως τὰς σύγχρονους — εὐγνωμοσύνη τῶν ζωοφίλων, ὅτι αὗται «πρὸ πάντων ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν καὶ νὰ τιμηθῶσιν ὡς ὁδηγὸς παραδειγματικὸς τῶν λαῶν».

Συγχαίρομεν ἐγκάρδιως τὴν σεβαστὴν κ. Σβάρτς — τοιοῦτο τὸ κύριον ὄνομα τῆς μεταφραστρίας ἢ ἐκδότιδος — διὰ τὴν εὐτυχῆ ἰδέαν τῆς μεταγλωττίσεως ταύτης, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ, καὶ διὰ τὴν ἄλλην εὐεργετικὴν ἐργασίαν, ἣν ἐν τῷ παρὰ τὰ Χανία τῆς Κρήτης ἐρημητηρίῳ της τελεῖ καὶ ἐτέλεσε, πρώτη αὕτη συστήσασα ἐν τῇ Ἀνατολῇ προστατευτικὴν ὑπὲρ τῶν ζώων ἑταιρείαν ἐν Χανίοις, καὶ πολλαχῶς εὐεργετοῦσα πάντα πάσχοντα, τῆς εὐσπλαγχνίας γενομένη ἡ προσωποποίησις.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ "ΕΝΩΣΕΩΣ"

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1887. ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. 21.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ. Πλατεῖα ΚΒ' Μαρτίου, παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΛΤΙΟΥ
καὶ πωλεῖται λεπτ. 15. Παλαιὰ φύλλα λεπτ. 20.
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ἐν Ἑλλάδι δραχμαὶ 10. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 12.

ΤΙΜΗ ΑΓΓΕΛΙΩΝ. Ὁ στίχος ἁπαξ δρ. 1, δὶς 1,50. Διὰ πλειοτέρας καταχωρίσεις κατ' ἀποκοπήν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ, ΠΡΩΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΞΕΝΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Corpus juris civilis κατὰ μετάφρασιν Ἠλ. Λιακοπούλου. Τεῦχος 10ον. Ἐκδότης Ἀνέστης Κωνσταντινίδης.

Φαουστ, τραγῳδία Γκαῖτε, μεταφρασθεῖσα ἑλληνιστὶ ὑπὸ Ἀριστομ. Προβελεγίου. Τεῦχος Β'. Ἐκδότης Κάρολος Μπέκ.

Librairie Paul Ollendorf — Paris.

A travers le Passé, souvenirs militaire, par le comte de Keratry.

Dix mois autour du monde par Georges Lecusson, ouvrage illustré de 20 grav. et cont. 4 cartes.

Librairie Edinger. — Paris.

La décadence Latine, l'initiation sentimentale par Josephin Pelladau.

Librairie Plon, Nourrit et Cie Paris.

Lettres Athéniennes par comte Charles de Moüy, ambassadeur de France à Rome, dessins de Hubert Clerget.

Διὰ τὴν Σύρον καὶ ὅλας τὰς Κυκλάδας γενικὴ ἀποθήκη μεταλλικῶν ὑδάτων

VALS

Ἐν τῷ Φαρμακείῳ Ι. Τ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ ἐν Σύρῳ.
Πρόσφατα ἀποστέλλονται κατὰ μῆνα ὀπὸ τῆς Ἑταιρείας ἡ φιάλη δραχ. 1,40. Τοῖς ἀγοράζουσι κιβώτια γίνεται ἔκπτωσις

ΕΒΔΟΜΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α'
1884—1885—1886

Οἱ τρεῖς τόμοι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Α' περίοδον τῆς **Ἑβδομάδος** *πωλοῦνται ἢ ἀποστέλλονται ἀπηλλαγμένοι ταχυδρομικῶν τελῶν*

Ἐν Ἑλλάδι ..... ἀντὶ δρ. 25
Διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν..... » φρ. χρ. 25

Διὰ πλειοτέρας πληροφορίας ἀπευθυντέον πρὸς τὸν **Δημ. Γρ. Καμπούρογλουν.**

Ἐν ὁδῷ Πετράκη, ἀριθ. 1.

ΕΡΡΙΚΟΥ ΛΑΒΟΑ ΤΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Ἔργον στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἐξελληνισθὲν δὲ ὑπὸ
ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΣΕΡΕΜΕΤΗ
Τόμος εἰκονογραφημένος τιμώμενος δρ. 10 χρ.
Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται παρ' ἡμῖν.

PIANOS ET ORGUES
de tous Facteurs — Autres Instruments
UNION MUSICALE
6, rue de Grammont, Bd ci-devant St. Dénis 14

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΤΙΩΣ ΕΞΕΔΟΘΗ
ΦΑΟΥΣΤ
ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΓΚΑΙΤΕ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ
ὑπὸ
ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΥ
Μετὰ 65 ξυλογραφημάτων καὶ 14 φωτογραφιῶν
κατὰ
Α. ΚΡΕΔΛΙΓΓ
Τεῦχος δεύτερον

Ὁ **Φάουστ** *ἐκτυπωθήσεται μετ' ἐξαιρέτου φιλοκαλίας ἐν Γερμανίᾳ, δημοσιευθήσεται δὲ εἰς ἑπτὰ τεύχη, ἐκδιδόμενα κατὰ μῆνα· ἕκαστον δὲ τεῦχος, συγκείμενον ἐκ τριῶν τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα 4ον καὶ κοσμούμενον ὑπὸ δύο ὁλοσελίδων φωτογραφιῶν καὶ πολλῶν ἐν τῷ κειμένῳ εἰκόνων, τιμᾶται ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχίαις δραχ. 4. Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 4. — Ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα, προπληρούμενον, τιμᾶται ἐν Ἀθήναις δραχ. 24. Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 24. Ὁ λαμβάνων τὸ πρῶτον τεῦχος θεωρεῖται συνδρομητὴς καὶ ὑποχρεοῦται διὰ τὴν συνέχειαν μέχρι τέλους τοῦ συγγράμματος.*

Συνδρομηταὶ ἐγγράφουσι τὰ κυριώτερα βιβλιοπωλεῖα.

Ὁ ἐκδότης ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΠΕΚ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΑΝΟΔΟΣ	1 Π. Μ.	3 Μ. Μ.	33 Μ. Μ.
Ἐκ Πειραιῶς	6.30	12.—	3.15
» Ἀθηνῶν	7.05	12.30	3.45
» Ἐλευσῖνος	8.15	1.45	5.10
» Μεγάρων	8.58	2.28	6.15
» Καλαμακίου	10.10	3.43	7.45
Κόρινθος: ἀφιξ.	10.35	4.08	8.15
Κόρινθος: ἀναχ.	10.50	4.20	
» Κιάτου	11.37	5.07	
» Ξυλοκάστρου	12.11	5.44	
» Δερβενίου	1.03	6.36	
Εἰς Ἀκράταν ἀφιξ.	1.23	6.56	

Γραμμὴ Κορίνθου-Ἄργους-Ναυπλίου

	203 Μ. Μ.	231 Π. Μ.
Ἐκ Κορίνθου	4.30	6.30
» Ἁγ. Βασιλείου	5.49	8.23
» Νεμέας	6.09	8.45
» Φιχτίου (Μυκῆναι)	6.31	— —
» Ἄργους	7.05	9.55
Εἰς Ναύπλιον ἀφιξ.	7.30	10.25

Γραμμὴ Ἄργους-Μύλων (Ναυπλίου)

	301 Π. Μ.	303 Π. Μ.	305 Μ. Μ.
Ἐξ Ἄργους	5.40	10.—	7.10
Εἰς Μύλους	6.05	10.25	7.35

Σημείωσις. Διὰ τὰς σταθμεύσεις εἰς τὰς στάσεις ἑκάστου τῶν γραμμῶν ἴδε γενικὸν δρομολόγιον. Ἡ ἐμπορικὴ ἀμαξοστοιχία 33 κυκλοφορεῖ κατὰ Δευτέραν, Τετάρτην, Παρασκευὴν. Ἡ 33 κατὰ Κυριακὴν, Τετάρτην, Παρασκευὴν· αἱ 231—234, 301—304 κατὰ Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον.

ΚΑΘΟΔΟΣ	2 Π. Μ.	4 Μ. Μ.	32 Π. Μ.
Ἐξ Ἀκράτας	6.40	1.40	
» Δερβενίου	7.03	2.03	
» Ξυλοκάστρου	7.59	2.57	
» Κιάτου	8.31	3.29	
Κόρινθος: ἀφιξ.	9.15	4.13	
Κόρινθος: ἀναχ.	9.35	4.25	5.—
» Καλαμακίου	10.06	4.56	5.40
» Μεγάρων	11.15	6.06	7.10
» Ἐλευσῖνος	12.05	6.54	8.20
Εἰς Ἀθήνας ἀφιξ.	1.17	8.—	9.30
» Πειραιὰ »	1.50	8.30	10.05

Γραμμὴ Κορίνθου-Ἄργους-Ναυπλίου

	202 Π. Μ.	234 Μ. Μ.
Ἐκ Ναυπλίου	6.25	12.—
» Ἄργους	7.—	12.45
» Φιχτίου (Μυκῆναι)	7.25	— —
» Νεμέας	8.—	1.57
» Ἁγίου Βασιλείου	8.20	2.20
Εἰς Κόρινθον ἀφιξ.	9.25	3.35

Γραμμὴ Ἄργους-Μύλων (Ναυπλίου)

	302 Π. Μ.	304 Μ. Μ.	306 Μ. Μ.
Ἐκ Μύλων	6.20	10.45	7.45
Εἰς Ἄργος	6.45	11.10	8.10

Διευθύνσεις

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΒΙΣΒΙΖΗΣ, δικηγόρος, ὁδ. Ἀδριανοῦ 67.
ΛΕΩΝ ΟΛΙΒΙΕ καθηγ. Γαλλικ. ὄπισθεν Θεάτρου Ἀθ.
Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὀδοντοϊατρός. Ὁδ. Πατησίων 3.
ΑΔΕΛΦ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ ἔμποροι. Ὁδ. Εὐαγγελ.
ΕΛΛΗΝ. ΗΛΕΚΤΡ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Ὁδ. Φιλελλήνων 22
ΕΜΜ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ ζωγράφος. Ὁδὸς Χάρητος.
Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ δικηγόρος. Ὁδ. Εὐρυπίδου 41.
Ι. ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ γυναικολόγος. Ἀρχὴ ὁδ. Πειραιῶς.

Ἰούνιος		ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ	
Ἡμερομηνία			
Ν.	Ἡ.	Ἡμέρ.	Ἑορταί
2	20	Σάββ.	Μεθοδίου ἱερομ. ἐπισκ. Πατάρων.
3	21	Κυρ.	Ἰουστινοῦ μάρτυρος τοῦ Ταρσέως.
4	22	Δευτ.	Εὐσεβίου ἱερομ. ἐπ. Σαμοσσάτων.
5	23	Τρίτη	Ἀριστείνης μάρτυρος.
6	24	Τετ.	Γενέθλια Πρ. Βαπτ. Ἰωάννου.
7	25	Πέμπ.	Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος.
8	26	Παρ.	Δαβὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἀνατολή 4.43'. Δύσις 7.25'. Μέγεθος ἡμέρας 14.25'.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἰουνίου 20. Ὁ ἱερομάρτυς Μεθόδιος, ὅστις διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἐπωνομάζετο Εὔβουλος, ἐγένετο κατὰ πρῶτον ἐπίσκοπος τῶν ἐν Λυκίᾳ Πατάρων, εἶτα δὲ προὐβιβάσθη εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Τύρου. Ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει 314 μ. Χ. ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Χαλκίδι, πόλει τῆς Κοίλης Συρίας. Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται τὸ περισωθὲν σύγγραμμα, τὸ ἐπιγραφόμενον: Συμπόσιον Παρθένων.

Ἰουνίου 24. Τὸν θεόπνευστον καὶ ἁπάντων τῶν Προφητῶν ὑπέρτερον Ἰωάννην, ἐγέννησεν ἡ πρώην στεῖρα Ἐλισσάβετ ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ, ἐμπλήσασα χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς. Τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως, ὅτε ἐτελεῖτο ἡ περιτομὴ καὶ τὰ ὀνομαστήρια, οἱ μὲν παρόντες πάντες ἐκάλουν τὸ βρέφος μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς Ζαχαρίου, ἡ δὲ μήτηρ, κατὰ θείαν βεβαίως ἔμπνευσιν, ἀποκριθεῖσα: οὐχί, εἶπεν, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης (= πλήρης χάριτος). Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ πάτηρ, ὅστις ἦτο ἀπὸ ἑπτὰ μηνῶν ἄλαλος, ἠτήσε διὰ νεύματος πινακίδιον, ἐφ' οὗ ἔγραψεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ κληθῇ ὁ υἱός Ἰωάννης· παραχρῆμα δ' ἐλύθη ἡ γλῶσσα ἐκ τοῦ δεσμοῦ, οὗτος δ' ἤρξατο εὐλογῶν τὸ Ὕψιστον ὅτι ἐξαπέστειλεν αὐτῷ υἱόν, πληρώσας τὰς εἰς τοὺς πατέρας αὐτοῦ γενομένας ἐπαγγελίας, καὶ προεφήτευσεν ὅτι τὸ παιδίον ἔσται προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ. Τὴν ἡμέραν ταύτην τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῆς γεννήσεως, τὴν δὲ 7 Ἰανουαρίου ἡ ἀνάμνησις τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ εἰς βάπτισιν τοῦ Κυρίου ἐν Ἰορδάνῃ, τὴν δὲ 29 Αὐγούστου τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ προφήτου καὶ Προδρόμου διὰ τῆς ἀποτμήσεως τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Τετράρχου.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως» ἐδημοσιεύθησαν οἱ νόμοι: περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν τῶν σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Πελοποννήσου, τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ἔργων καὶ τοῦ ἀεροδρόμου Πειραιῶς καὶ περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ. — Μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑλβετίας συνωμολογήθη καὶ ὑπεγράφη σύμβασις ἐμπορικὴ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὅροις, ἐφ' οἷς καὶ ἡ μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Ἑλλάδος συνομολογηθεῖσα. — Ἀπὸ τῆς χθὲς ἤρξατο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου περὶ τηλεγραφικῆς ἀνταποκρίσεως νόμου, καθ' ὃν διὰ τηλεγράφημα, περιέχον ἑπτὰ λέξεις, ὧν αἱ δύο μόνον κείμενον, θὰ πληρώνωνται 50 λεπτά, διὰ τηλεγράφημα δὲ περιέχον ἀπὸ 7 — 15 λέξεων δραχ. μία, ἀπὸ τῶν δεκαπέντε δὲ λέξεων καὶ ἐπέκεινα θὰ πληρώνωνται πέντε λεπτὰ κατὰ λέξιν πρὸς τῇ δραχμῇ.

ΕΓΧΩΡΙΑ

Αἱ εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσι περὶ γάμου τῆς βασιλοπαίδος Ἀλεξάνδρας, ἥτις κατά τινας μὲν συζευχθήσεται μὲ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ διαδόχου τῆς Ἀγγλίας πρίγκηπα Ἀλβέρτον, κατ' ἄλλας δὲ μὲ τὸν μέγαν δοῦκα τῆς Ρωσσίας Σέργιον. — Ἐν τῇ συνοικίᾳ Κολωνακίου, ἐπὶ τῆς πλατείας Σχιστῆς Πέτρας, κατετέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἀνεγειρομένου ναοῦ. — Τὸ ἀπὸ Πατρῶν μέχρι Δραπάνου σιδηροδρομικὸν τμῆμα περατοῦται μετὰ ἕνα τὸ πολὺ μῆνα. — Ἡ δίκη τῶν ἐπὶ ἐγκαταλείψει τῆς θέσεως Πατσό, ἐν τῇ μεθορίῳ, κατηγορουμένων ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν ἀνεβλήθη εἰς τὴν προσεχῆ Δευτέραν. — Συνέστη ἐνταῦθα εἰδικὸν ὁπλασκητήριον διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ ἱππικοῦ. — Πρόεδρος τοῦ Φιλολογικοῦ συλλόγου Πρωνασσοῦ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος κ. Λυκούδη, ἐξελέγη ὁ κ. Σ. Μπαλάνος. — Ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ ἐνταῦθα 2ου εὐζων. τάγματος ἐκλάπησαν 16,700 δραχ. — Ἡ Πανελλήνιος Ἀτμοπλοία μετὰ τὸν κατάπλουν ἐντοῦθα καὶ τοῦ τρίτου τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ναυπηγηθέντων πλοίων αὐτῆς θὰ συστήσῃ γραμμὴν συγκοινωνίας μεταξὺ Τεργέστης—Πειραιῶς—Κων)πόλεως—Ὀδησσοῦ. — Χθὲς ἐγένετο ἡ 43η κλήρωσις τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 60,000,000. Ἔλαχον δὲ οἱ ἑπόμενοι ἀριθμοὶ κατὰ σειράν: 15472 κερδίζων φρ. 70,000, 64441 φρ. 10,000, 74828 καὶ 44501 φρ. 2,500, οἱ δὲ ἀριθ. 66758, 57421, 92651, 124699 καὶ 69243 κερδίζοντες ἀνὰ χίλια φράγκα. — Οἱ μαθηταὶ τῶν δύο κατωτέρων τάξεων τῆς Σχολῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν, περατουμένων κατ' αὐτὰς τῶν ἐξετάσεων, θὰ λάβωσιν εἴκοσιν ἡμερῶν ἄδειαν διὰ τὰς ἑστίας των. Μεθ' ὅ, περατουμένων καὶ τῶν ἐξετάσεων τῆς ἀνωτέρας, θὰ ἐκδράμωσιν εἰς τὴν μεθόριον χάριν ἀσκήσεων.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Διάταγμα τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας ἐπέτρεψε δάνειον 238 ἑκατομ. μαρκῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἀπὸ Βαλτικῆς μέχρι Βορείου θαλάσσης διώρυγος. — Ἡ γαλλικὴ βουλὴ ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ν' ἀπαλλασσωνται τῆς στρατ. ὑπαγορεύσεως οἱ ἱεροσπουδασταὶ καὶ οἱ διδάσκαλοι. — Κατὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας, ἡ Ρωσία ἐξακολουθεῖ συγκεντροῦσα στρατεύματα εἰς τὰ νοτιανατολικὰ σύνορα· ἡ δὲ «Ἐφημερὶς τῆς Μόσχας» βεβαιοῖ ὅτι ἡ Ρωσία διατίθησιν 4,500,000 ἀνδρῶν καὶ δύναται ν' ἀντιταχθῇ κατὰ πάσης συμμαχίας. — Μεγάλην ἐντύπωσιν ἐκποίησεν ἐν Κων)πόλει καὶ τῇ Εὐρώπῃ ἁπάσῃ ἔντονος διακοίνωσις, ἣν ἐπέδωκε τῷ Σουλτάνῳ ὁ παρὰ τῇ Πύλῃ πρεσβευτὴς τῆς Γαλλ. Δημοκρατίας. Ἡ Γαλλία δι' αὐτῆς δηλοῖ ῥητῶς ὅτι, ἐν ᾗ περιπτώσει κυρωθῇ ἡ μετὰ τῆς Ἀγγλίας σύμβασις τῆς Πύλης περὶ τῆς Αἰγύπτου, θ' ἀναγκασθῇ νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ συμφερόντων αὐτῆς. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐπέδωκεν ἑτέραν διακοίνωσιν καὶ ἡ Ρωσία.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ἡ Νομικὴ Σχολή, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὑπέδειξεν ὡς καθηγητὴν διὰ τὴν συσταθησομένην δευτέραν ἕδραν τῆς Πολιτικῆς οἰκονομίας τὸν ὑφηγητὴν καὶ γραμματέα τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γουναράκην. — Κοσμήτορες διὰ τὸ ἑπόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος προτάθησαν τῆς μὲν Νομικῆς Σχολῆς ὁ κ. Θεοφανόπουλος, τῆς δὲ Φιλοσοφικῆς οἱ κ.κ. Δ. Κόκκίδης καὶ Κωστ. Μητσόπουλος, τῆς δὲ Ἰατρικῆς ὁ κ. Μακκᾶς. — Διὰ διαταγῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας καλοῦνται ἐν Ἀθήναις πρὸς ἄσκησιν ἐν τῇ νέᾳ συνδιδακτικῇ μεθόδῳ οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες διδάσκαλοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων οἱ μὴ ἀσκηθέντες μέχρι τοῦδε. Αἱ ἀσκήσεις ἄρχονται τῇ 20 Ἰουλίου καὶ λήγουσι τῇ 30 Αὐγούστου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Μετ' ὀλίγον ἐπαναληφθήσονται αἱ ἐν Ἐλευσῖνι ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐφόρου κ. Φιλίου. — Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας συνέστησεν ἐπιτροπείαν ἐξ ἀρχαιολόγων καὶ ἀρχιτεκτόνων, ἵνα συντάξῃ καὶ ὑποβάλῃ αὐτῷ σχέδιον μετατροπῆς τοῦ κεντρικοῦ ἀρχαιολ. Μουσείου πρὸς ἐπαρκῆ φωτισμόν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Φ. Δ. Τ. Πειραιά. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἐλπίζομεν νὰ σᾶς μιμηθῶσι καὶ οἱ ἄλλοι. Ἡ εἰς τὸ γραφεῖον ἀποστολὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι ἡ μᾶλλον συμφέρουσα ἡμῖν, διότι οὕτως ἀποφεύγομεν τὰ τέλη τῆς εἰσπράξεως, ἅτινα εἶνε πολλὰ σχετικῶς. Οἱ ὀλίγοι καθυστεροῦντες εὐχόμεθα νὰ σᾶς μιμηθῶσι. Π. Δ. Θὰ τοὺς ἐξορκίσωμεν ἐν ὀνόματι τῆς οἰκογενείας, τῆς πατρότητος, τῆς ἡσυχίας, τοῦ μέλλοντός των, νὰ μὴ γίνωνται οἱ αὐτουργοὶ τῆς ἠθικῆς δολοφονίας τῶν τέκνων των. Τὸ εἴδατε εἰς τὸ Divorçon; Λογιστῇ. Νὰ σᾶς τὸ εἴπωμεν καὶ αὐτό. Τὴν μάζαν τοῦ πολυγράφου κατασκευάζετε διαλύοντες 200 γραμμ. ζελατίνας (gelatine) εἰς 1000 γρ. ὕδατος θερμαινομένου δι' ἀτμῶν ὕδατος ἐν μικρῷ λέβητι· μετὰ τὴν διάλυσιν προσθέτετε 50 γρ. γλυκερίνης καὶ χύνετε τὸ μίγμα ἐντὸς τοῦ ἐκ λευκοσιδήρου κιβωτίου διὰ νὰ πήξῃ. Ὧδε ἄλλ. Ε. Ε. Ἀγνοοῦμεν· ἐρωτήσατε ἄλλους. Ν. Β. Κ. Εἶχεν ἤδη σταλῆ. Π. Ρ., Ε. Α., Δ. Α., Α. G. Κων)πόλιν, Ν. Σ. Α., Ε. Ι., Β. Η. Ἀμισόν Κ. Α. Δ. Κ. Ἐλ. Α. Ἐλπίδα, Ν. Ξ., Ἀγγ. Σ. Γ. Ὀρδνοῦ. Ἐλήφθησαν καὶ εὐχαριστοῦμεν πάντας καὶ ἕνα ἑκάστον ἰδιαιτέρως. Οἰκοκυρᾷ. Διὰ νὰ λάβωσι τὰ ἐπίπλα τὴν ἀρχικήν αὐτῶν λάμψιν, τὰ τρίβετε πρῶτον διὰ τεμαχίου δέρματος ὑγρανθέντος ἐν ὀλίγῳ ὕδατι, εἶτα δὲ διὰ δέρματος πάλιν ἐμβαπτιζομένου ἐν μίγματι κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξ ἐλαίου λινοῦ καὶ ἐλαίου τερεβενθίνης. Ὀρφεῖ. Καὶ τὸ β' μέτρον... Ἄφετε τὴν ποίησιν προσωρινῶς. Ἐὰν αἱ Μοῦσαι σᾶς κάμνουν τὸν βαρύν.... μιμηθῆτε τας. + Πειραιά. Ἐὰν πράγματι ἐσμὲν ἄξιοι τόσης φιλοφροσύνης, ζητοῦμεν μίαν ἀνταμοιβήν: Τὸ ὄνομά σας. Δεν κατιδίου. Ῥαντίσατε τὸ κλωδίον δι' ὀλίγου ἀσβεστίου γάλακτος καὶ φεύγει ἡ δυσοσμία παρευθύς. Καὶ τοὺς ἀσπασμούς μας εἰς τὴν καρδερίνα σας. Σφιγγί. Διὰ α' ἔχετε δίκαιον· διὰ τὰ ἄλλα, ὧν τὴν διόρθωσιν ζητεῖτε, «δικτύῳ ἄνεμον θηρᾶτε....»· «ἄνω γὰρ ποταμῶν πηγαὶ χωροῦσι....», ἀφοῦ τόσον ἀγαπᾶτε τὰς ἀρχαίας παροιμίας. Α. Κ. Ἐ. Ἀλλὰ τί θέλετε; νὰ μιμηθῇ τὴν Ἀρτεμισίαν, ἥτις ἐλάμβανεν εἰς σκόνακα τὰ ὀστᾶ τοῦ μακαρίτου συζύγου της, διὰ νὰ εἶνε αὐτὴ ὁ τάφος του. Τὸ θέμα πολιτικὸν καὶ... ἀπορρίπτεται μετ' ἐπαίνων. Χ. Β. Τὰς πληροφορίας λαμβάνομεν ἐξ ἐδικῶν ἐπιστημόνων. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν ταῖς σχετικαῖς βιβλιοκρισίαις. Ἀγνώστῳ. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὸ κομψὸν καὶ εὐγενὲς δῶρον· ὑπερηφανευόμεθα δὲ τόσον διὰ τὴν ἄβραν ἐκτίμησιν, ἥς ἠξιώθη τὸ ἀρθρίδιον ἐκεῖνο· ὅσον λυπούμεθα διὰ τὸ ἄγνωστον τοῦ ὀνόματός σας. Συνδρομητῇ. Ἀοῦπλεον. Περὶ Πολυτεχνικῆς σχολῆς δυνάμεθα νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν, ὅταν εἰπῆτε διὰ ποῖον κλάδον ἐρωτᾶτε. Ἡ ἐρώτησις ἦτο τόσῳ ἀόριστος...